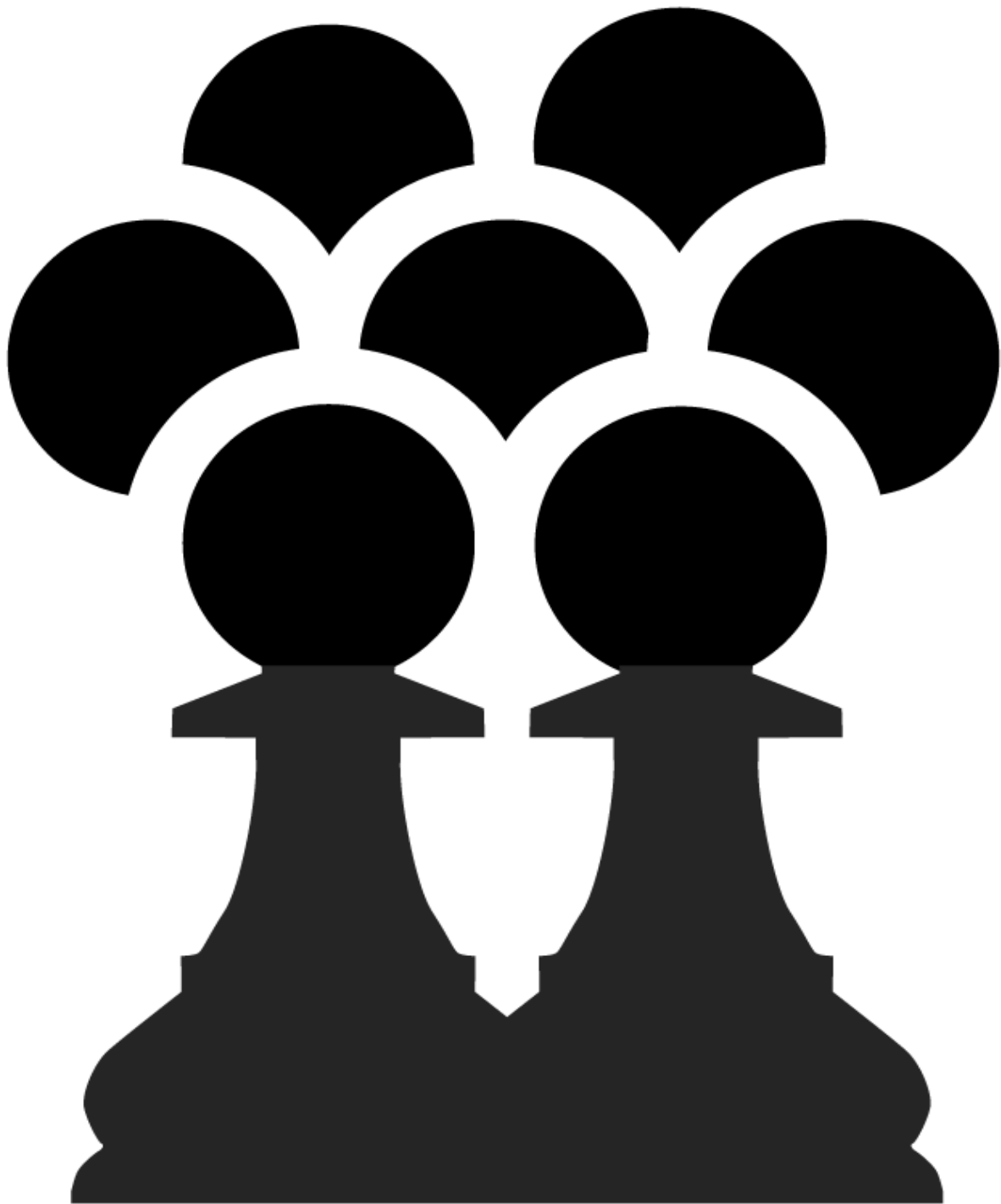

Clubblad van Schaakvereniging **Promotie Zoetermeer**

de Promoot

---

jaargang 55 | nummer 2 | december 2006

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

Jaargang 55 / nummer 2 / december 2006

Oplage: 80 stuks

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Clubgebouw:	Sportcentrum Olympus, Voorweg 107, Zoetermeer, tel. (079) 341 95 96
Jeugd:	Wijkcentrum De Leyens, Van 't Hoffplein 1, Zoetermeer
Website:	www.svpromotie.nl
Jeugd:	www.svpromotie.nl / jeugd.htm
Contributie:	senioren (20-64 jr): € 125,- / junioren (16-19 jr) en aspiranten (t/m 15 jr): € 70,- / studenten: € 75,- / veteranen (65+): € 95,- / gezinsleden reductie
Gironummer:	2405362, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer
Ereleden:	H. Breugem, H. Breuker, P. Briggeman, G. Eggink, J. Hagoort, J. Kalkwijk, J. Meijer, G. Swart, J. Veldhuizen

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	R. Kunnen (Ruurd)	Schoenerkade 50 2725 ES Zoetermeer	(079) 343 73 52 ruurdherma.kunnen @ planet.nl
secretaris	D. Th. Brinkman (Dirk)	v.Boisotring 97 2722 AB Zoetermeer	(079) 342 20 05 dirk_brinkman @ nl.ibm.com
penningmeester	W.P.M. Jutte (Willem)	Kadelaan 39 2725 BB Zoetermeer	(079) 331 35 81 willemjutte @ freeler.nl
wedstrijdleader intern	G. Eggink (Gerhard)	Ravelplein 16 2807 HH Gouda	(0182) 671 664 geggink @ worldonline.nl
wedstrijdleader extern	R. de Vries (Rob)	Breitnerlaan 56 2391 GC Hazerswoude-Dorp	(0172) 58 73 35 r.de_vries @ wxs.nl
algemeen adjunct 1	J. van den Bergh (Jan)	Essenhout 82 2719 EN Zoetermeer	(079) 361 37 50 j.van.den.bergh @ zoetermeer.nl
algemeen adjunct 2	J.G. van der Ploeg (Jan)	Belgiëlaan 157 2711 BR Zoetermeer	(079) 342 35 51 jip.001 @ wanadoo.nl
voorzitter jeugdcommissie	M. van Staden (Mildo)	Moerbeigaarde 76 2723 AG Zoetermeer	(079) 341 45 09 mildovanstaden @ xs4all.nl

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad "De Promoot"	Manuel Nepveu	Graaf Adolfstraat 36 2713 EK Zoetermeer	(079) 316 99 81 m.nepveu @ planet.nl
	Rob de Vries	Breitnerlaan 56 2391 GC Hazerswoude-Dorp	(0172) 58 73 35 r.de_vries @ wxs.nl
webmaster www.svpromotie.nl	Willem Broekman	Medeaschouw 64 2726 KS Zoetermeer	(079) 363 08 28 w.broekman @ wxs.nl
materiaal-commissaris	Chris Schoon	Caan van Necklaan 191 2281 BG Rijswijk	(070) 399 93 54 chris.schoon @ wolmail.nl

➔ www.svpromotie.nl ➔

Inhoud		B

			<u>blz</u>
Redactioneel	B	Redactie	2
Van de voorzitter	H	Ruurd Kunnen	2
Interne competitie	I	Gerhard Eggink	3
Externe competitie	I	Rob de Vries	4
KNSB-zaken	C	Ruurd Kunnen	5
Het I-woord	L	Gerhard Eggink	6
Schaken!	MG	Pauline van Nies	7
Talbelang of Lafheid ?	M	Max Toxopeus	9
Puur	G	Manuel Nepveu	10
Igor: voor het publiek !	G	Rob de Vries	11
Liberec Open	G	Willem Broekman	12
David Bronstein 1924 – 2006	K	Ruurd Kunnen	14
Een man en zijn valmachine	E	Manuel Nepveu	16
Wit speelt en wint	D	Redactie	18
De magie van Tigran Petrosjan	K	Jan van den Bergh	19
Puzzel	D	Redactie	20
Kerstpuzzel	D	Henk Breugem	21
Schaakwijk Utrecht	E	Henk Alberts	22
De openingsregels volgens Euwe	F	Willem Broekman	25
Schaken is moeilijker dan dammen	E	(Henk Alberts)	27
Oplossingen	D	Redactie	29
Agenda	H	Bestuur	30

H	bestuurlijke artikelen	L	spelregels / reglementen
B	redactionele artikelen	F	schaaktechniek
I	uitslagen / standen	J	humor
C	schaakwereld (FIDE / KNSB / HSB)	D	problemen / puzzels
M	wedstrijd-/toernooiverslagen	K	schaakgeschiedenis
G	partijen	E	overig

Redactioneel

B

Beste lezer,

Het is weer gelukt, het kerstnummer ligt voor u. Natuurlijk compleet met good old Breugems Kerstbreinbreker.

Heel plezierig vinden wij van de redactie het dat er partijen in staan van onze clubgenoten. Hulde aan Igor Coene voor het inbrengen van zijn twee juweeltjes uit de interne! Gaat u het hem in de komende edities nadoen?

Verder hebben we de vaste rubrieken, een toernooiverslag van Willem Broekman, schaakobservaties uit het gewone leven van Henk Alberts, en wordt voor eens en altijd vastgesteld dat schaken moeilijker is dan dammen. En het kan niet op: Pauline van Nies verhaalt van Georgische avonturen, Willem "dogmatiseert" heel nuttig en Jan van den Bergh en Ruurd "behandelen" Petrosjan en Bronstein.

En ook het lijden van Tox wordt ons duidelijk. Veel plezier derhalve!

De Redactie

Van de voorzitter

H

Begin deze maand was er een bestuursvergadering. Er stonden weinig opwindende onderwerpen op de agenda. We zijn begonnen met de voorbereiding van de Algemene Vergadering eind februari. U merkt: besturen is vooruitzien. Het gaat redelijk goed met Promotie. Een financiële tegenvaller is goed opgevangen en het aantal jeugdleden is iets teveel gedaald, maar verder zijn er geen ernstige wanklanken. Er is echter ook weinig vooruitgang te constateren. Dat geldt voor de hele KNSB. Het bondsbestuur dat vorig jaar de ambitieuze doelstelling van 50% ledenwinst in 3 jaar proclameerde is inmiddels al weer afgetreden. Het nieuwe bestuur is ook ambitieus maar heeft minder overspannen doelstellingen. Belangrijk is dat het sterkere banden met de schaakwereld heeft dan het vorige bestuur. Bij wijze van uitzondering is in dit clubblad een verslag van de laatste Bondsraad opgenomen, zodat u zich zelf een mening kunt vormen.

Er was vorige week één bijzonder agendapunt. Volgend jaar is er weer een lustrum. Op 6 oktober 2007 bestaat Promotie 55 jaar. Daar gaan we iets moois van maken.

Ruurd Kunnen

HSB-beker → BF/Wassenaar - Promotie : 1½ - 3½ !

I

De eerste HSB-bekerwedstrijd is gewonnen. Maarten van Zetten en Eric Hennink wonnen vrij gemakkelijk. Aan de eerste borden ging het duidelijk niet op rolletjes. Zowel Broekman als Landsbergen kwamen een kwaliteit achter en hadden daarmee hun partij feitelijk moeten verliezen. Maar tja, soms gaat dat toch anders...

v.d.Marel	- Broekman	0 - 1
van Overdam	- Landsbergen	½ - ½
v.d.Lubbe	- Hennink	0 - 1
Claushaus	- van Zetten	0 - 1

Stand na ronde 4 van de 2^e periode (bijgewerkt t/m 12 december)

groep 1					
pl	speler	pnt	rating	TPR	pELO
1	I. Coene	180	2108	2246	2202
2	B. Bannink	171	2243	2272	2258
3	M. Nepveu	159	1971	2079	2046
4	B. Ahlers	147	2134	2216	2175
5	J. Mostert	138	1995	1962	1976
6	J. Baas	135	1791	1988	1920
7	J. v.d. Bergh	132	2128	1963	2032
8	H. Ouwers	132	1962	1926	1946
9	R. Landsbergen	132	1998	2053	2021
10	W. Tsai	132	1820	1861	1838
11	H. van der Wijk	132	1844	1988	1890
12	H. Noordhoek	129	2041	1980	2006
13	F. Martens	129	1674	1883	1765
14	M. van Zetten	129	1818	1837	1826
15	J. Sibbing	129	2018	2010	2016
16	F. Kaptein	126	1672	1877	1761
17	E. Hennink	126	1890	1964	1922
18	J. Stoop	126	1879	1941	1897
19	E. Guijt	124	1541	1868	1712
20	J. Tan	123	1865	1901	1891
21	Mi. van Staden	120	1854	1876	1866
22	J. Veldhuizen	120	1686	1803	1737
23	H. Minnema	117	1763	1873	1826
24	P. van Nies	117	2079	2200	2102
25	H. Boerkamp	111	1892	1828	1864
26	J. van den Berg	111	1762	1868	1809
27	D. de Zwart	106	1607	1758	1696
28	R. Blok	105	1825	1708	1798
29	N. Peerdeman	105	1881	1906	1888
30	I. Tjin A Lien	103	1638	1697	1676
31	R.E. de Vries	102	1688	1672	1681
32	R. Kunnen	90	1838	1713	1763
33	H. Breugem	87	1800	1649	1703
34	G. Eggink	87	1811	1645	1726

groep 2					
pl	speler	pnt	rating	TPR	pELO
1	J. Hardiek	107	1735	1791	1769
2	R. Minnema	101	1735	1734	1740
3	M. Wichhart	101	1830	1812	1821
4	J. Blankespoor	99	2020	1783	1920
5	A. Schuurman Hess	94	1547	1555	1552
6	G. Toxopeus	90	1706	1615	1656
7	H. Breuker	90	1554	1589	1574
8	J. van Lier	88	1576	1648	1621
9	D. van Nies	88	1604	1799	1675
10	H. Kuipers	88	1758	1692	1737
11	H. van Werven	86	1484	1541	1518
12	N. Veldhuizen	86	1780	1657	1719
13	D. Brinkman	84	1626	1662	1649
14	H. Knops	81	1711	1550	1663
15	J. de Roo	80	1341	1430	1396
16	M. van Staden	80	1633	1512	1574
17	W. van Dalen	78	1558	1546	1564
18	F. Hoek	78	1522	1476	1494
19	P. Briggeman	78	1760	1530	1605
20	N. Smit	76	1429	1296	1367
21	C. Schoon	76	1446	1361	1403
22	W. Jutte	76	1447	1326	1410
23	H. Bragonje	74	1418	1539	1483
24	R. de Vries	74	1488	1252	1401
25	J. Alphenaar	74	1336	1419	1387
26	R. Dekker	74	1500	1429	1470
27	J. Busman	73	1723	1657	1702
28	M. Westerman	72	1461	1542	1485
29	A. van Renssen	70	1400	1432	1421
30	J. Pronk	66	1428	1361	1398
31	J. Bruinsma	64	1400	1318	1372
32	E. Trommel	60	1298	1388	1339
33	A. Lucassen	60	1400	2013	1421
34	J. van der Ploeg	58	1168	1152	1161
35	P. Krabbendam	46	1483	1143	1411
36	F. van der Vlies	44	1423	1530	1455

Gerhard Eggink
OLIEBOLLENSCHAAK:
vrijdag 29 december !!!

Competitie EXTERN

Alle onze HSB-teams hebben nu 3 (van de 7) wedstrijden gespeeld, en het 1^e al 4 (van de 9); zie het overzicht. Trek zelf Uw conclusies!

Rob de Vries

team	klasse	wedstrijd	uitslag	punten	%	positie
P1	KNSB 2C	Promotie 1 - SO Rotterdam	5½ - 2½	2	75,0	3 ^e
		Oegstgeest '80 1 - Promotie 1	4½ - 3½	0		
		Promotie 1 - Terneuzen 1	4½ - 3½	2		
		Paul Keres 2 - Promotie 1	3 - 5	2		
P2	HSB Prom.	Promotie 2 - Scheve Toren 2	2½ - 5½	0	50,0	5 ^e
		RSC-Belgisch Park 1 - Promotie 2	3 - 5	2		
		Promotie 2 - HTV 1	4 - 4	1		
P3	HSB 1A	Promotie 3 - Promotie 5	3½ - 4½	0	33,3	7 ^e
		Schaakhuis 2 - Promotie 3	5½ - 2½	0		
		DSC 4 - Promotie 3	3 - 5	2		
P4	HSB 1B	Pomar 1 - Promotie 4	3½ - 4½	2	50,0	4 ^e
		Promotie 4 - HSV 1	4 - 4	1		
		DSC 5 - Promotie 4	5½ - 2½	0		
P5	HSB 1A	Promotie 3 - Promotie 5	3½ - 4½	2	66,7	4 ^e
		Promotie 5 - Haeghe Ooievaar 1	4½ - 3½	2		
		DD 4 - Promotie 5	7½ - ½	0		
P6	HSB 2C	Botwinnik 3 - Promotie 6	6½ - 1½	0	16,7	7 ^e
		Voorburg 1 - Promotie 6	4½ - 3½	0		
		Promotie 6 - BF/Wassenaar 3	4 - 4	1		
P7	HSB 3B	Promotie 7 - Pomar 3	5½ - 2½	2	100	1 ^e
		Promotie 7 - Haeghe Ooievaar 4	5 - 3	2		
		RSC-Belgisch Park 3 - Promotie 7	3½ - 4½	2		
P8	HSB 3A	Promotie 8 - WSC 7	4½ - 3½	2	50,0	4 ^e
		Rijswijk 5 - Promotie 8	5 - 3	0		
		Promotie 8 - DD 6	4 - 4	1		
totaal				28 uit 50	56,0	

Op 25 november is de Bondsraad van de KNSB bijeen geweest om opnieuw een nieuwe start te maken naar een betere toekomst. Zoals bekend waren vier bestuursleden afgetreden na nauwelijks een jaar in functie te zijn geweest. De aanleiding was een persoonlijk conflict tussen de toenmalige voorzitter Joop Roozeboom en enkele regionale voorzitters. De Bondsraad heeft een nieuw bestuur gekozen, dat als volgt is samengesteld:

voorzitter a.i.	Sietze Faber	leden	Monique Stam
secretaris	Esther de Kleuver		Anthony Migchels
penningmeester	Erik Both		Erik L. van Dijk
			Arthur Rongen

Faber, De Kleuver en Stam zaten ook in het vorige bestuur. Both was eerder korte tijd penningmeester, maar is er vorig jaar uitgewerkt, ten faveure van een vertrouweling van Roozemon. Monique Stam houdt zich vooral met het jeugdschaken bezig. Migchels is ondernemer en voorzitter van Schaakvereniging De Toren in Arnhem. Hij heeft dit jaar indruk gemaakt als toernooirecteur van het Open Nederlands Kampioenschap in Dieren. Erik van Dijk is CIO&Partner van Compendeon BV en Chairman van Share Dimension BV in Bunnik. Share Dimension is sponsor van sc Groningen dat o.a. Kramnik, Ivanchuk, Naiditsch en Nisepeanu heeft gecontracteerd om Nederlands kampioen te worden en aan het Europees clubkampioenschap mee te kunnen doen. Tea Lanchava werkt bij Compendeon. Van Dijk is aangetrokken om het sponsorbeleid van de KNSB op poten te zetten. Het bestuur heeft de verzekering gegeven dat het er scherp op zal toezien dat er geen belangenverstrengeling optreedt, hetgeen de Bondsraad met een lichte aarzeling heeft geaccepteerd. Arthur Rongen is directeur van een werkmaatschappij van een van de leidende bouwconcerns in Nederland (BAM) en voorzitter van SO Rotterdam. Zijn taak in het KNSB-bestuur is een oplossing te vinden voor de huisvestingsproblematiek.

Het Meerjarenplan 2006-2010, het Jaarplan 2007 en de Begroting 2007 zijn goedgekeurd, waarbij het bestuur het voordeel van de twijfel heeft gekregen, want de stukken waren allerm minst voldragen. De contributie wordt niet verhoogd, maar wel wordt een inflatiecorrectie van 1,5% toegepast. Van de kant van verschillende regionale bonden, o.a. de HSB, is benadrukt dat de KNSB eerst prestaties moet neerzetten, voordat een contributieverhoging aanvaardbaar is. Op brede schaal heerst de mening dat de leden en de verenigingen te weinig terugkrijgen voor hun afdracht aan de KNSB.

Het Meerjarenplan 2006-2007 dat de titel “Opening naar de toekomst” heeft, is gericht op versterking van de schaakbond door de werving van nieuwe leden. Een ambitieuze doelstelling is niet geformuleerd. Het plan bevat bevat ook weinig nieuwe ideeën, behalve dat men wil onderzoeken of initiatieven voor schaken via internet mogelijk zijn. De Bondsraad heeft daarover opgemerkt dat er al heel veel mogelijkheden zijn om op internet te schaken en dat daar niet veel geld in mag worden gestoken.

De HSB heeft voorgesteld een idee van mij nader uit te werken. Uitgangspunt is dat de KNSB betere aansluiting moet zoeken bij doelgroepen die nu nog worden bereikt en dat daarbij meer op jeugd dan op senioren moet worden gekoerst. Ervaringen van andere sportbonden die met soortgelijke problemen als de KNSB te kampen hebben, laten zien dat productdifferentiatie hiervoor een effectieve methode kan zijn. Ik vind dat de KNSB zou moeten onderzoeken of een aparte sectie rapid- en blitzschaken naast een sectie voor het huidige klassieke schaken levensvatbaar is. Wellicht kunnen we hiermee meer jongeren aantrekken. Je zou het kunnen vergelijken met de schaatssport waarin naast het langebaan schaatsen een sectie short-track functioneert, die grote aantrekkingskracht op bepaalde groepen jongeren uitoefent.

□

Hoera! Het I-woord wordt weer genoemd! Ja, de I van Intern Competitiereglement! De interne competitie staat weer ter discussie! Het onderwerp waarover we op de jaarvergadering altijd het langst praten, dat zelfs de rookperikelen en financiën verslaat.... Het onderwerp waar altijd iedereen een andere mening over heeft en waarover iedere discussie door de voorzitter altijd in de kiem gesmoord wordt omdat we om 21.30 uur toch echt nog willen snelschaken.... Het reglement voor de interne competitie!

Dit jaar is er gelukkig geen grondige herziening van de interne competitie nodig, of van de inpassing van de externe competitie in de interne, om van de extra competities maar te zwijgen.... Nee, het heikele onderwerp is ditmaal de finalegroepen. Overigens pas met ingang van het volgende seizoen (2007-2008).

Huidige situatie

Na drie periodes van 9 ronden worden nu de finalegroepen gevormd. In groepen van 8 wordt tegen de bijna gelijk geëindigde spelers gespeeld om winst in de finalegroepen. In groep I is een ingewikkelde berekening nodig om ~~te voorkomen dat Henk Noordhoek kampioen wordt~~ ervoor te zorgen dat de kampioen de kampioen van het hele seizoen is.

Ervaring

In theorie zijn de finalegroepen een mooie oplossing. In de praktijk blijkt dat er het een en ander schort: het afgelopen jaar deden liefst 14 van de 70 spelers (20%) helemaal niet mee aan de finalegroepen, en daarna konden nog eens 11 partijen (6%) niet worden gespeeld, ondanks dat er 10 dinsdagavonden voor waren gereserveerd, er enkele malen naar een wedstrijd thuis of op een donderdag bij Botwinnik werd uitgeweken en zelfs het Groene Hart toernooi dit jaar niet doorging zodat er meer avonden beschikbaar waren.

Allerlei nadelen van de finalegroepen kwamen naar voren: weinig partijen op een avond, vaak uitgestelde partijen, veel spelers die niet kunnen spelen, spelers die altijd komen en dus vier avonden “vrij” zijn, onoverzichtelijke tussenstanden, stress bij de wedstrijdleider en een seizoen dat uitgaat als een nachtkars in plaats van met een spetterende finale; op de laatste avonden zijn nog maar weinig spelers aan het schaken. En soms is de winnaar van een groep ~~Henk Noordhoek~~ iemand die “toevallig” daar terecht is gekomen en daar eigenlijk niet hoort (een succesvol einde van een verder slecht seizoen). Soms eindigen spelers met 0 uit 7 omdat ze net een finalegroep hebben gehaald (een slecht einde van een verder succesvol seizoen). En dit alles is de afgelopen jaren niet anders geweest.

Verbeteren

Misschien is het beter om de finalegroepen anders te organiseren, bijvoorbeeld in groepen van 6 of met een vaste avondindeling: niet komen is een nul. Maar het eerste is alleen maar symptoombestrijding, en het tweede leidt niet tot groepswinst van de sterkste. Een echte oplossing is er niet (behalve 12 dinsdagen voor de finalegroepen, of twee clubavonden, en dat willen we niet en kunnen we niet betalen).

Anders?

Een andere oplossing is het spelen van een vierde periode. Dus na de derde nog een extra periode van 9 ronden. Dat heeft als voordelen dat afzeggen voor 1 avond nog gewoon mogelijk blijft en niet meteen allerlei nare gevolgen heeft, en als je drie avonden niet kan je niet meteen voor de hele periode moet afzeggen. De zaal kan dan ook tot aan de laatste ronde vol zitten. In plaats van de winst van de finalegroepen kunnen er dan ratingprijzen worden gewonnen: de hoogst geëindigde speler met een rating tot 2000, tot 1900, tot 1800 etc wint een ratingprijs in zijn categorie. Dat is dan ook meteen meer een sezoensprijs dan een prijs over de laatste 7 ronden. En de strijd om die prijzen kan het hele seizoen gevolgd worden! (NB: als rating moet dan de rating van een speler aan het begin van het seizoen worden genomen). Zo wordt een succesvol seizoen ook succesvol afgesloten.

En wat het kampioenschap van de club betreft: daarvoor zijn verschillende mogelijkheden: de simpelste is natuurlijk degene die na 36 ronden bovenaan staat kampioen te verklaren. Maar dat is natuurlijk geen spetterende, de lokale bladen halende afsluiting van het seizoen. Een afwijkende maar m.i. veel aantrekkelijker variant is een vierkamp te laten spelen tussen de winnaars van de vier periodes. Deze vier kampioenen starten met een punt per gewonnen periode ~~om te voorkomen dat Henk Noordhoek kampioen wordt~~ en spelen een halve competitie. De winnaar daarvan is kampioen. Maar dit laatste is slechts een mogelijkheid en valt buiten het voorstel om de finalegroepen eventueel af te schaffen.

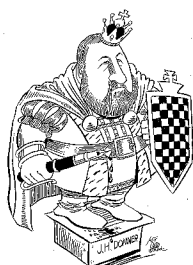
Ledenvergadering

Uiteraard wordt over het lot van de finalegroepen besloten op de jaarvergadering van 27 februari 2007. Het zal dan op de agenda staan. Een eventueel besluit hierover heeft dan pas gevolgen voor de finalegroepen van het seizoen 2007-2008, dus in mei/juni 2008. Dat duurt nog even, maar het besluit moet nu al worden genomen en de regels halverwege het seizoen

veranderen is niet zo netjes, ~~of het moest zijn om te voorkomen dat Henk Noordhoek kampioen wordt, maar dat is dit seizoen niet nodig.~~

Tot slot

U hebt nog twee maanden om over het voorstel na te denken. Hebt u opmerkingen, wensen, suggesties? Ik hoor ze graag!

“Het moet hem wel bij te brengen zijn dat zijn vasthouden aan de finalegroepen gewoon niet gentlemanlike is. Hij houdt er alleen maar aan vast omdat Steinitz zo speelde voor 1866. Want enige reële betekenis kan het niet hebben aangezien weinigen twijfelen dat hij met groot gemak van Nepveu zal winnen als het tot een match komt. Maar dit diepe verlangen naar een ver verleden is het kenmerk van de krankzinnige. En misschien is hij dat intussen, net als Morphy honderd jaar geleden. Maar dan is het in ieder geval goed geweest dat de wereldschaakbond alles gedaan heeft om hem voor het schaakspel te behouden. Voor 1 april moet hij antwoorden of hij zijn titel wil verdedigen of niet. Is dan niets van hem vernomen dan zal hij van de titel vervallen worden verklaard.”

[commentaar over Bernard's weigering met het vervallen van de finalegroepen in te stemmen, naar JH Donner, 20 maart 1975, over Bobby Fischer]

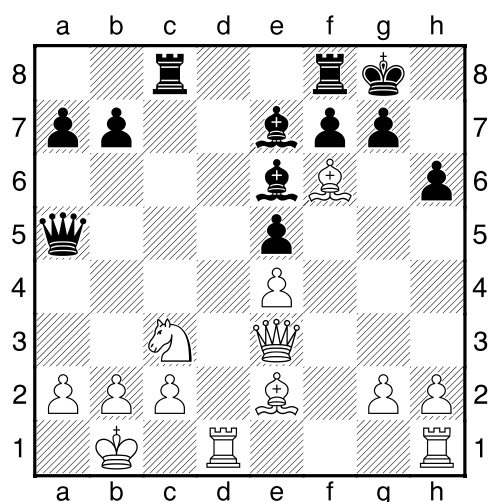
Schaken!	Pauline van Nies	MG

In oktober heb ik meegedaan aan de Wereldjeugkampioenschakken voor schaken, gehouden in Batumi, Georgië. Er werd gespeeld om de wereldtitel in de leeftijdscategoriën t/m 8 (!), 10, 12, 14, 16 en 18 jaar, waarbij een categorie voor de jeugd en een voor meisjes. Georgië, dat is het eerste land buiten Europa dat ik tot dusver (!) heb mogen bezoeken. En dat kon je ook merken. Het is veel armoediger dan hier in Nederland. Vervallen gebouwen, overal gaten in de weg, stoplichten die genegeerd worden, want wie het hardste toetert.. die mag doorrijden. Als je daar eens goed bij stilstaat, hoeveel luxe wij hier in dit land hebben, en dat er zoveel mensen in de wereld zijn die maar al te graag met ons zouden willen ruilen... daar zouden we eens wat vaker bij stil moeten staan... Maar het mooie vind ik wel dat, ondanks dat de mensen weinig hebben, ze wel tevreden zijn met dát wat ze hebben, en dus genieten van het leven.

Nu weer even over het schaken. Na voetbal is schaken dé sport in Georgië. Vooral het vrouwenschaak in Georgië heeft glorieuze tijden gekend, met wereldkampioene Nona Gaprindashvili van 1962–1978 en Maya Chiburdanidze van 1978–1991, om maar even een paar namen te noemen. Het is daarom ook heel leuk dat zo'n groot kampioenschap in een echt schaakland wordt gehouden, en de sfeer maakte veel goed.

De heenreis was een drama. We vlogen eerst naar Turkije om van daaruit met de bus door te reizen naar Georgië. En dan moet je dus de grens over. Nou dat hebben we geweten. We stonden wel drie uur stil op de grens, een heel gedoe met paspoorten en stempels zetten (maar waarom dat nou 3 uur moest duren bleef ons ook een raadsel). We kwamen om 3 uur 's nachts aan in het hotel. Gelukkig was de eerste ronde uitgesteld van 11.00 naar 16.00 's middags. De eerste ronde speelde ik tegen een Poolse WIM op bord 4. Dat was een goed begin. Ik stond na de opening heel goed, maar kon nauwelijks mn ogen open houden en bood daarom remise aan, wat mijn tegenstandster dankbaar aannam. De volgende dag ging het al beter maar werd het door zettenherhaling wederom remise. Zo ging het een paar ronden door, tot de 6e ronde, waarin ik mijn eerste overwinning behaalde op een WIM na 4 uur gespeeld te hebben (Fischertempo). Er was nog maar één ander bord waar op werd gespeeld, de rest van de zaal was leeg. Toen ik klaar was stond Monique Stam (moeder van Robin van Kampen en Bestuurslid KNSB) mij nog op te wachten. Ze dacht dat ik heel zenuwachtig was tijdens de partij omdat ik als een gek met mn benen aan het trillen was. Wat zij niet wist was, dat ik gewoon al meer dan een half uur ontzettend naar de wc moest...

Hier een fragment uit de partij:

(6) Daulyte, D (2209) – van Nies, P (2109) [B65]

WJCC Girls U 18 (6), 23.10.2006

[van Nies, Pauline]

Stelling na **16.Lxf6** [beter was 16.Pd5 Pxd5 17.exd5 Lxh4 18.dxe6 fxe6 19.Lg4 Tc6=] **16...Txc3!** een paard slaan, dat kan ik ook! **17.Dxc3** [17.bxc3 Lxa2+ 18.Kc1 Lxf6 met genoeg compensatie, zwart heeft al een pion en de witte koning staat niet meer veilig] **17...Lb4** na een damezet volgt Dxa2 en Da1 # **18.Lxe5 Lxc3 19.Lxc3 Dxa2+ 20.Kc1 Da4** wit heeft toch nog een toren en een loper voor de dame gekregen. Zwart heeft nog steeds de beste aanvalskansen **21.Lf3 b5** [21...Tc8] **22.b3?! Lxb3! 23.cxb3 Dxb3 24.Ld4 Td8** [nu was 24...Dc4+ winnend geweest 25.Kb2 (25.Kb1 Tc8 26.Td2 Db4+ 27.Tb2 Dxd4) 25...Tc8 26.The1 Db4+ 27.Ka1 Tc2 en wit kan niet meer uit het matnet lopen] **25.Lf2 Tc8+ 26.Kd2 Dc2+ 27.Ke1 b4** en de vrijpion gaat lopen. Het was nog een hele klus, maar na 68 zetten kon ik het punt noteren: **0-1**.

Het ging heel goed, en het voelde ook goed. Na de 6e ronde was er een rustdag, waarin we vooral... gerust hebben. Na de rustdag ging het niet meer zo goed. Ik maakte onnodige kleine fouten en vooral in de 8e partij speelde ik tot het eindspel heel goed maar juist op het beslissende moment maakte ik het niet af en kwam nog goed weg met remise. Daar baalde ik ontzettend van. Het gevoel, het zelfvertrouwen was daarna ook een beetje weg. De 9e en 10e ronde had ik ook verloren. Vastberaden was ik om nog een keer er helemaal voor te gaan en de laatste ronde te winnen. En toen, toen had ik een bye... dat vond ik echt heel jammer en baalde enorm. Maar aan de andere kant, het toernooi duurde voor mij al net iets te lang, dus misschien is het ook wel goed geweest. Ik heb in ieder geval een hele leuke avond gehad, want ik mocht 'uit'. Ik ben met Tea en een paar vrienden van haar uit gaan eten. Tea (Lanchava) is geboren in Georgië en woont inmiddels al meer dan 10 jaar in Nederland. Zij is ook een voorbeeld van het hoge niveau van het damesschaak in Georgië, op haar 14e en 16e is ze namelijk Wereldkampioen geweest! Ze heeft nu een gezin en dat kost natuurlijk veel tijd, maar ze is nog steeds een hele goede schaker (IM en afgelopen jaar 2e op het EK dames). Ik ging dus mee uit eten, en het eten was heel lekker vooral de Kachapuri (een soort pizza maar dan alleen met gesmolten kaas). Dat was maar goed ook want ik verstond verder niks van de gesprekken die ze voerden. In het Georgisch kom ik niet verder dan 'Matloba' dat dankjewel betekent. Maar de sfeer was heel gezellig (mede te danken aan de wijn) en ik ben blij dat ik van de Georgische keuken heb mogen proeven.

Het blijft gewoon ontzettend leuk om een WK of een andere uitzending met een grote groep Nederlanders mee te maken, en ik heb het ook heel gezellig gehad. En natuurlijk heb ik ook veel van mijn partijen geleerd... Dus hopelijk volgend jaar weer, nieuwe ronde nieuwe kansen..!

Maar nu... het mooiste komt nog! Vorige maand heb ik namelijk een email gehad van de schaakbond met een bericht dat mij zo mooi in de oren klonk dat ik er zelf niet van heb durven dromen. Ik mag naar New York en krijg dan samen met Donna Schut training van Susan POLGAR!! Dat is dus echt supercool!! We weten nog niet zeker of we ook echt van Susan Polgar training krijgen, maar in ieder geval krijgen we training op haar school, dus we krijgen haar vast wel te zien! Thomas Willemze gaat ook mee.

Ik ben heel blij dat ik dit mag meemaken, en dat allemaal door dat ene bordspel, dat mijn vader mij gelukkig eens heel lang geleden heeft geleerd...

Schaken!

De gewaardeerde talleider van het derde achttal had, voorafgaand aan de zware uitwedstrijd van 4 december tegen één van de gedoodverfde titelkandidaten van groep 1A van de onderbond, de Delftse vereniging DSC 4, in het peppraatje zijn strijdmacht op het hart gedrukt in het begin van de partij zuinig met de krachten om te gaan. Gebleken was dat in de eerdere ontmoetingen veel van de partijen diep in het middenspel verloren gingen. "Tijd en energie moeten (dus) gespaard worden voor het tweede gedeelte van de partij, tenzij je snel kunt winnen natuurlijk" aldus onze talleider. De raad is ter harte genomen. Zoals inmiddels bekend wonnen we met 5-3 en daar is DSC nog goed mee weg gekomen.

Wat betreft mijn eigen partij: Met zwart wist ik de opening van mijn tegenstander met een paar tactische, schijnbaar onlogische zetten waarvan de dogmatici zouden gruwen, volledig te ontregelen en na zo'n elf/twaalf zetten dacht ik dat mijn stelling in aanmerking kwam voor de aanval en de clausule: "....., tenzij je snel kunt winnen natuurlijk". Mijn tegenstander verbruikte ongeveer drie kwartier om de juiste verdediging te vinden maar hij vond hem uiteindelijk wel. Ik kon, de aanval afblazend, nog slechts een dubieuze pion winnen. Maar, zoals dat gaat, het is moeilijk afscheid nemen van een mooie aanval en toen ik uiteindelijk toch gedwongen werd om te retireren kon ik zelfs dit kleine knaapje van de tegenpartij niet meer van het bord verwijderen. Gedwongen om mijn aanvalsstukken in de eigen stelling te hergroeperen wist wit de stukken op zijn beurt te activeren. Geleidelijk aan begonnen zich donkere wolken boven mijn stelling samen te pakken. Hoewel gebrek aan zitvlees één van mijn vele zwakke punten is, bleef ik deze keer aan het bord gekluisterd. Uiteindelijk wierp dat vruchten af. Ik wist op mijn beurt de aanval van mijn tegenstander met een schijnoffer op te vangen, hoewel hij nog wel op een potentieel doorgebroken pion op mijn helft van het bord kon bogen. Mijn schijnoffer was echter duidelijk als een verrassing gekomen voor wit. Hij gebruikte weer zeeën van tijd en ik maakte mij op om voor de tweede keer uit te breken en deze keer beslissend. Mijn tegenstander had de verdediging van zijn koning zwaar gecompromitteerd door alles ten aanval in te zetten.

Omdat ik mij, zoals gesteld, tegen mijn gewoonte in niet of nauwelijks van het bord had verwijderd moest ik het wat betreft het verloop van de wedstrijd hebben van gefluisterd geroezemoes in het gangpad en daaruit had ik opgemaakt dat onze Jaap van den Berg aan bord zes verloren had. Dit laatste bleek later niet het geval te zijn. Integendeel, Jaap had in ons voordeel een fraai punt laten aantekenen (sorry Jaap). Maar voorlopig ging ik dus van de verkeerde veronderstelling uit dat we met 2½ -1½ achterstonden. Toen dan ook onze Ruurd mij kwam mededelen dat ik remise mocht aannemen omdat hij zelf gewonnen stond en de overige partijen tenminste remise zouden worden was dat een hele opluchting. Ik meende dat we dan met mijn remise 4-4 gelijk zouden spelen, een uitslag waarvoor we van te voren getekend zouden hebben. Ik aarzelde. Had ik geweten dat door Ruurd's overwinning de voorlopige stand 2 -4 in ons voordeel zou worden (i.p.v. 3 -3), ik had zonder meer doorgespeeld. Niet alleen om het punt maar ook om eens een keertje mee te maken wat onze sadistische dr Nepveu doceert: "niets is heerlijker dan je tegenstander achter het bord te martelen en te mangelen, het merg uit zijn botten te zuigen en het zweet op zijn voorhoofd te zien paretelen". Ondanks dat ik ook in tijd een ruime voorsprong had, voelde ik toch ook de beklemmende angst in de gewonnen maar nog steeds gecompliceerde stelling in de fout te gaan (bij afruil zou wit winnen) en daardoor het vermeende gelijke spel te vergooien. Mijn zelfvertrouwen is na een aantal catastrofale misgrepen in het recente verleden bepaald niet toegenomen. Uiteindelijk liet ik dus toch maar de talbelangen heel vroom prevaleren boven mijn eigen ratingbelang en ik accepteerde de remise, daarmee de vermeende 4-4 eindstand veiligstellend. Op de achtergrond speelde ook mee dat, door van DSC een matchpunt af te snoepen, wij onze groepsgenoten van Promotie's vijfde mogelijk het kampioenschap in 1A binnen bereik zouden brengen. Van ons hebben ze een kleine overwinning toegeschoven gekregen en met dit gelijk spel zouden we DSC als hun voornaamste concurrent voorlopig uit de weg geruimd hebben. Dank zij ons zou het vijfde het nu in eigen hand hebben en door mijn acceptatie van een remise-aanbod zou het mij dus nooit kunnen worden verweten als ze hun kansen niet benutten.

Thuis gekomen bleef het toch nog wroeten. Zoals na mijn acceptatie van de remise bleek, had ik zelfs voor wat betreft de taloverwinning, risicoloos door kunnen spelen. Bij verlies zou het toch nog 3½ -4½ in ons voordeel gebleven zijn. Maar na een vluchtige analyse bij thuiskomst werd mij duidelijk dat bij doorspelen het punt ongetwijfeld voor mij zou zijn geweest. Ook mijn simpel schaakprogrammaatje (Decade) veegde vanuit de betreffende stelling mijn tegenstander in 6/7 zetten weg en de volgende dag op de club werd dat nog eens bevestigd. Naar buiten toe verontschuldigd ik mij met 'clubbelang'. 's Avonds als het donker wordt versomber ik en maak mezelf uit voor lafaard. Hiernaast de stelling die remise werd gegeven. Wit is aan zet en moet binnen een dikke vier minuten (zijn resterende tijd) iets vinden tegen de dreigingen De4 g5 of Lh6.

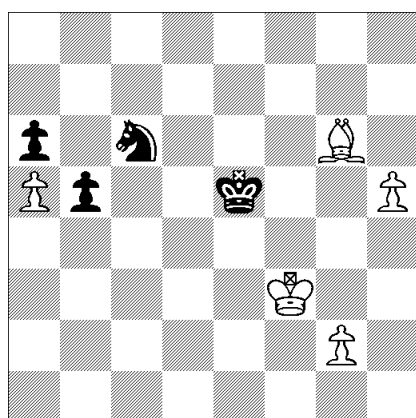

Ik neem U even mee naar 25 november j.l. In Bonn, de stad die aangename herinneringen bij mij oproept, spelen computerprogramma Deep Fritz en Wladimir Kramnik hun eerste partij. In een Catalaanse opening bereikt de menselijke wereldkampioen een miniem voordeeltje: hij verzwakt het pionnenskelet rond de zwarte koning. Heel snel verdwijnen alle stukken van het bord, behalve een paard en een loper. We kunnen man en paard noemen: Kramnik en zijn koningsros. Het wordt rond de dertigste zet duidelijk dat Kramnik een serieuze winstpoging kan doen. Remise is echter het resultaat, maar niet dan nadat in het eindspel loper en paard hun respectievelijke karakter hebben laten zien. In deze partij openbaren de verschillen zich weer eens duidelijk. Korte dracht tegen lange-baanwerk, monochromatische beperking tegen veelkleurigheid. U begrijpt het.

Afgezien van het feit dat het een verstandige keuze is om niet met rekenbeesten te concurreren op het gebied van de complicaties, de door Kramnik gekozen opzet levert ook nog eens subtiel schaak op: klein voordeeltje pakken, eindspel in, punt pakken (hopelijk).

In het ACT toernooi van dit jaar werd ik in de derde ronde ingedeeld tegen een persoon die ik op rating moest kunnen verschalken. De opening was voor mij, maar mijn tegenstander was niet van plan om met de pootjes omhoog te gaan liggen. In het middenspel nam ik als gevolg daarvan risico's die een sterkere tegenstander wellicht had afgestraft. Uiteindelijk kon ik echter het bevrijdende eindspel in. Na 54 zetten was de volgende stand op het bord gekomen.

Wit: Nepveu
Zwart: Oosthout

Kort voor deze positie had ik twee volle boeren meer gehad, maar de stukken van de tegenstander hadden mij er effectief aan gehinderd om daar voortvarend gebruik van te maken. Ik zag, dat ik in het bovenstaande eindspel weliswaar mijn plusmateriaal zou (kunnen) verliezen, maar dat de pluspunten van de loper veel zwaarder wogen dan die van het paard. De partij ging als volgt verder.

55 g4, Pd4+ 56 Ke3, Pe6 57 Ld3, b4 58 La6x, b3 59 Ld3, Pc5 60 Lb1

Het grappige is dat de twee verbonden vrijpionnen nu op eigen houtje verder kunnen, dankzij de loper op b1 en het feit dat er ook nog een lief klein ding op a5 staat, waardoor het ros niets vermag.

60..., b2 61 g5, Ke6 62 h6, Kf7 63 g6+, Kf6 64 g7 (1-0).

Tijdens de partij was ik verbaasd over zwarts zet 57...,b4. Een meer voor de hand liggende optie zien we in de door mij geanticipeerde *Variant 1*: **57...,Kf6 58 h6, Pg5 59 Lb5x!, ab5x** en wit gaat over naar een eindspel waarin het van nature langzame paard voor een te zware opgave komt te staan: **60 a6, Pe6 61 a7, Pc7 62 g5+, Kg6 63 Kd4, Kh7 64 Kc5, Kg6 65 Kc6** Als het paard wijkt valt de pion, terwijl ..., b4 zwart na Kc7x en a8D eveneens kansloos laat.

Zwart had al op zet 55 een andere weg kunnen inslaan en het materiële evenwicht kunnen herstellen. Grappig genoeg blijkt juist dit supersnel te verliezen, want het paard staat te ver van het strijdtoneel en de koning-alleen blijkt in de strijd met loper en twee boeren een beklagenswaardige clown. Zo had het kunnen gaan: *Variant 2*: **55...,Pa5x 56 h6, Kf6 57 Le8(!), Pc4 58 g5+, Kg5x 59 h7** en wint.

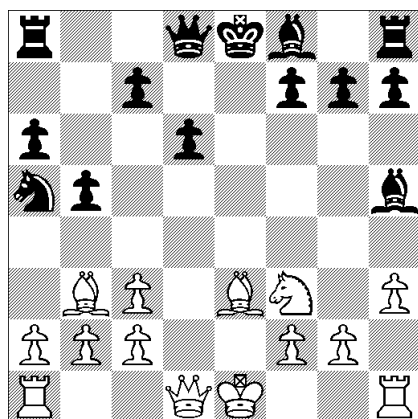
De voorafgegane partij heeft me geen goed gevoel gegeven, maar het eindspel.....

Onlangs speelde een van Uw redacteuren (die met de iets lagere rating van de twee) een externe thuiswedstrijd tegen een jeugdteam, en was vanwege het jeugdtempo vroeg klaar. Tijd over dus om in de zaal naar wat andere partijen te kijken. Het oog viel al gauw op de partij tussen Igor Coene en Sjaak Sibbing, waarin Igor weer eens "lekker bezig" was. Als U niet weet wat dat inhoudt dan moet U ook eens een kijkje nemen bij een partij van Igor: grote kans dat U er niet meer weg te slaan bent. Op mijn verzoek heeft Igor de betreffende partij ingezonden ter publicatie (zie partij 2 hieronder), en tot mijn vreugde deed hij er maar meteen zijn niet minder spectaculaire tegen Bernard Bannink van drie weken eerder bij (zie partij 1 hieronder). Misschien komt er later nog een analyse, maar voor dit moment moet U het met de notatie doen; ik zou zeggen: lekker naspelen met de Kerstdagen, en kijk eens of U het allemaal kunt volgen... In ieder geval moet U niet op een stuk (of 3) meer of minder kijken!

NB: De uitroeptekens en het commentaar tussen vierkante haken alsmede de diagrammen zijn niet van de speler(s) maar van de redactie.

[1] Igor Coene (2108) - Bernard Bannink (2243), 7 november 2006

1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pxe5 d6 4. Pf3 Pxe4 5. Pc3 Pxc3 6. dxc3 Pc6 7. Le3 Lg4 8. h3 Lh5 9. Lb5 a6 10. La4 b5 11. Lb3 Pa5

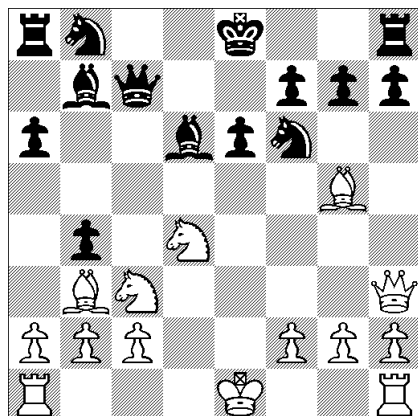
12. Pe5!! Pxb3

[12. ... Lxd1 13. Lxf7+ Ke7 14. Lg5#]

13. Dxh5 De7 14. Df3 Tc8 15. Pc6 Pxa1 16. Pxe7 Lxe7 17. Dc6+ Kd8 18. Kd2 1-0

[2] Igor Coene (2108) - Sjaak Sibbing (2018), 28 november 2006

1. e4 c5 2. Pf3 d6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 a6 6. Lc4 e6 7. Lb3 b5 8. Lg5 Le7 9. Df3 Dc7 10. e5 Lb7 11. exd6 Lxd6 12. Dh3 b4

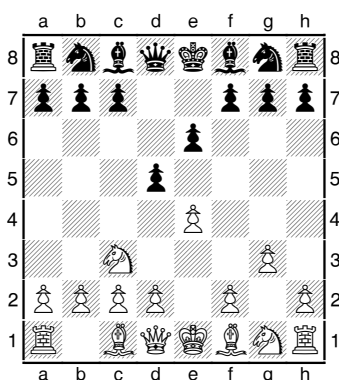
13. O-O-O! Lf4+ 14. Kb1! Lxg5 15. Pxe6! fxe6 16. Dxe6+ De7 17. Dc4 bxc3 [de dame en de koning kunnen niet wijken zonder mat of ander extreem nadeel] 18. The1 Pe4 19. Txe4 Lxe4 20. Dc8+ Dd8 21. Txd8+ Lxd8 22. La4+ Ke7 23. Dc5+ Kf6 24. Dd6+ Kf7 25. Df4+ Lf6 26. Lb3+ Kf8 27. Dxe4 Ta7 28. Db4+ Te7 [let hier en in het volgende op het eventuele mat op e1] 29. Dxb8+ Te8 30. Dd6+ Te7 31. bxc3 Lxc3 32. La4 g6 33. Dd8+ Kf7 34. Lb3+ Te6 35. Dd7+ 1-0

Het gebeurt mij niet zovaak dat ik van een titelhouder win. In Capelle la Grande en St Vincent heb ik tegen 9 titelhouders gespeeld met 0 uit 9. Een bood me nog remise aan wat ik hooghartig weigerde. Ik stond immers gewonnen. Maar .... verloor toch.

In Liberec ging het een stuk beter met een remise tegen een fidemeester en een winst tegen een meester. Nu moet gezegd worden dat ik alleen tegen dit soort lieden een resultaat kan scoren als ze hun hand overspelen. Het ligt aan hen en niet aan mij. De meester was wat op zijn retour, niet gezien zijn leeftijd, maar gezien zijn rating. Pavel Vavra was 30 jaar oud met een rating van 2295. Er werd die woensdag gespeeld om 9.00 uur. Het was de dag van de twee partijen. De avond ervoor wisten we de indeling, zodat we ons konden voorbereiden.

Vavra,Pavel - Broekman,Willem

Liberec Open, 15.11.2006

1.e4 e6 2.Pc3 d5 3.g3 (*stelling links*)

Dit wist ik dus de avond van te voren. Wat doe je hier tegen? Zwart ruilt hier vaak op e4. Wit streeft andere stellingen na dan de standaard Franse stellingen. En hij wil een open spelletje spelen. Daarom maar gekozen voor:

3...d4 [3...dxe4 4.Pxe4 Ld7 5.Lg2 Lc6 6.d4 Dit is wat wit wil, een open speltype.]

4.Pce2 c5 5.Lg2 Pc6 6.d3 e5 (*stelling hieronder*)

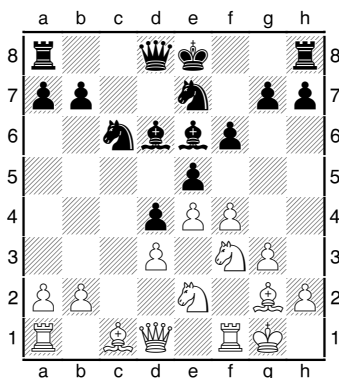
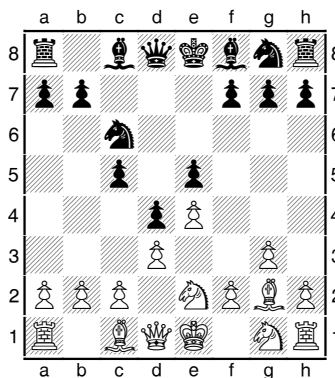
Tja, het is niet anders. Zwart speelt een Konings-Indier in de na hand en verliest ook nog een extra tempo: e7-e6-e5.

Maar...de stelling is gesloten.

7.f4 f6 Niet de beste, maar ik speel tenslotte zelf Sämisch met wit.

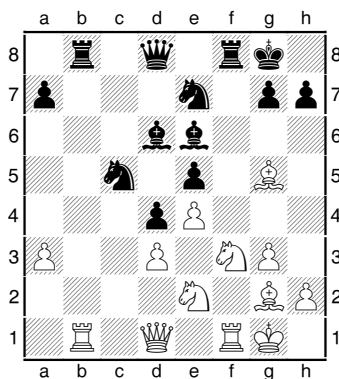
8.Pf3 Ld6 9.c3 Ik maak U attent op de klassieke stellingbeelden bij deze ketenstrijd. Wit valt zowel de top (e4) als de basis (d5) aan. **9...Pge7 10.0-0 Le6**

11.cxd4 cxd4 (*stelling hieronder*)

12.b4?! Wit zag ook wel dat het centrum van zwart niet goed aantastbaar is. Hij baalt waarschijnlijk van gesloten stellingen en tracht ten koste van een pion de stelling te openen op de damevleugel.

12...Pxb4 13.fxe5 fxe5 14.Tb1 [Fritz geeft als beter: 14.Pg5 Lg8 15.Lh3 Pbc6]

14...0-0 15.a3 Pa6 16.Txb7 Pc5 17.Tb1 Tb8 18.Lg5
(stelling links)

18...Lb3 Fritz geeft hier minstens 7 betere zetten.
Strategisch vind ik echter dat ik nu de ruimte op de damevleugel pak.

19.Dd2 Dc7 [19...Dd7 20.Tfc1 Pg6]

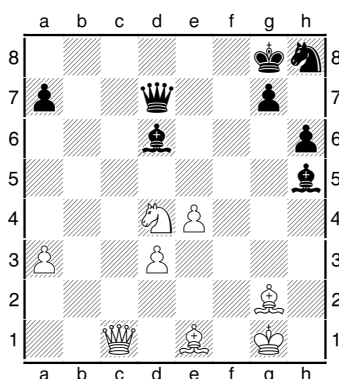
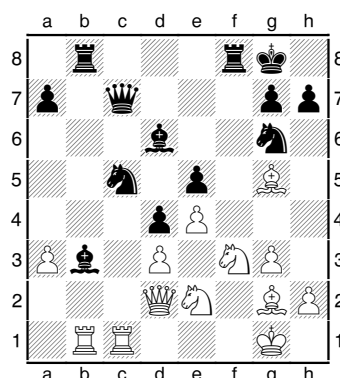
20.Tfc1 Pg6 Met een remiseaanbod. Mijn tegenstander had inmiddels weinig tijd. Het tempo bedroeg 1,5 uur en 30 seconde per zet voor de hele partij. Vanaf nu speelden we in een soort vluggermode. Je komt niet tot rust. Je hebt steeds maar 30 seconden, waarvan de meeste opgaan aan het naar de klok kijken. Fritz geeft hier overigens Pc6. (stelling hieronder)

21.h4 Nu is het erop of eronder. Hij is koningsstelling wel erg aan het verzwakken.

21...h6 22.h5 Ph8 23.Lh4 Df7? Matige zet. Direct Le6 met dreiging van Lg4 is aanzienlijk beter.

24.g4 Le6 25.Txb8 Txb8 26.Pxe5 Shit, gelukkig blijven de pionnen op g4 en h5 hangen.

26...Lxe5 27.Txc5 Tb1+ 28.Le1 Ld6 29.Tc6 Dd7 30.Tc1 Txc1 31.Dxc1 Lxg4 32.Pxd4 Lxh5

(stelling links) De kruiddampen zijn opgetrokken. Wit staat wel heel goed (centrum!)

33.Pf5 Lg4 34.Dc4+ Pf7 35.Dd5 [35.Pxd6 Dxd6 36.d4 is beter.]

35...Lxf5 36.exf5 De7 37.Da8+ Kh7 38.Le4 (stelling hieronder) met de heel vervelende dreiging f6

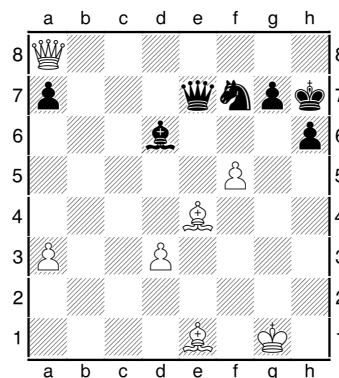
38...Dg5+ 39.Kf1 Df4+ 40.Ke2 Lc5 41.Dc6 [41.f6+ g6 42.Dd5 Dc7 levert een goede stelling op voor wit. Waarschijnlijk vertrouwde hij zijn eigen koningsstelling niet.]

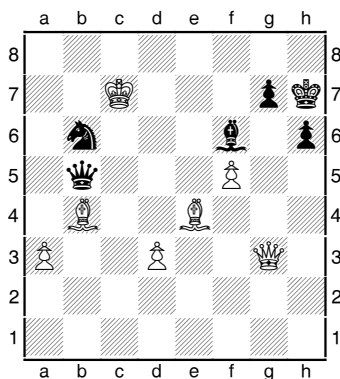
41...Ld4 42.Dd7 [Beter is weer 42.f6+! g6 43.Dd7 Dh2+ 44.Kd1 Dh5+ 45.Kc2 Dc5+ 46.Kb1 Db6+ 47.Lb4 Dxf6 48.Ld5 Df2 (48...Kg7 49.Lxf7 Dxf7 50.Dxd4+) 49.Dxf7+ Dxf7 50.Lxf7 Kg7]

42...Dh2+ 43.Kd1 Dh5+ 44.Kc2 Lf6 45.Dxa7 [45.Ld2]

45...De2+ [45...Pd6]

46.Ld2 Pe5 47.De3 Df1 48.Lc3 Pg4 49.Dg3 De2+ 50.Kb3 [50.Ld2 leidt naar een soort zetherhaling]

50...Dd1+ 51.Kc4 [51.Kb4 Db1+ 52.Kc4 Da2+ 53.Kb4]

51...Da4+ 52.Lb4 Pe5+ 53.Kc5 [53.Kc3; 53.Kc3 vond hij niet aantrekkelijk ivm het aftrekschaak. Maar waarschijnlijk wel het beste.]

53...Da7+ 54.Kb5 Dd7+ 55.Ka6 [55.Kc5] **55...Da4+ 56.Kb6 Pd7+ 57.Kb7 Db5+ 58.Kc8 Pb6+** [58...Pe5] **59.Kc7** (*stelling links*)

Nog veel tijd gestoken in het vinden van het mat. (Ld1+ !?) Zat er volgens mij niet in.

59...Le5+ De rest gaat op techniek

60.Dxe5 Dxe5+ 61.Kxb6 h5 62.Lc5 h4 63.a4 h3 64.a5 h2 65.a6 Dxe4 66.dxe4 h1D 67.e5 Db1+ 68.Kc7 Dxf5 69.a7 Dxe5+ 70.Ld6 Dd5 0-1

David Bronstein 1924 – 2006

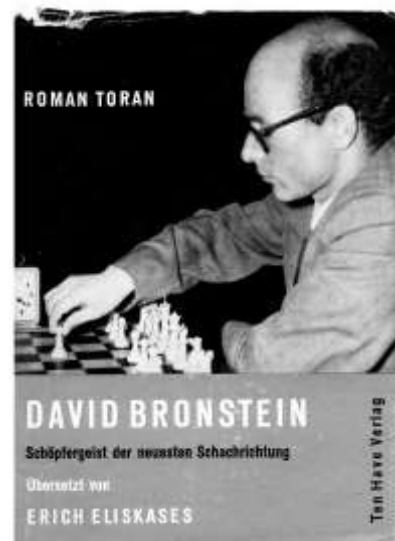
Ruurd Kunnen

K

Vorige week is David Bronstein overleden. Hij is 82 jaar geworden.

Bronstein was vlak na de Tweede Wereldoorlog een van de sterkste Sovjet-grootmeesters. In 1951 was hij de eerste uitdager van wereldkampioen Botwinnik. Hun match over 24 partijen eindigde in een gelijkspel waardoor Botwinnik op het nippertje zijn titel behield.

De twee grootmeesters waren elkaars tegenpolen. Botwinnik was een geboren Rus, een trouwe Sovjetburger en een vooraanstaand partijlid. Hij had een degelijke positionele stijl waarin grondige voorbereiding een belangrijke plaats innam. Botwinnik was de grondlegger van de Sovjet-schaakstijl die tot het midden van de jaren tachtig superieur zou blijken. Bronstein, twaalf jaar jonger dan Botwinnik, was afkomstig uit de Oekraïne. Hij speelde een zeer creatief soort schaak en was bereid risico's te nemen. Hij was een van de pioniers van het Konings-indisch. In de WK-match toonde Bronstein zich ook bedreven in de psychologische strijd. Hij speelde openingen die Botwinnik zelf graag speelde, en creëerde zodoende een probleem voor de titelverdediger: die speelde als het ware tegen zichzelf. Bronstein, een snelschaakjunk, compliceerde zoveel mogelijk na de dertigste zet om in de tijdnoedfase toe te slaan. Hij won de match uiteindelijk niet doordat Botwinnik beter was in het eindspel.

Ik heb Bronstein twee keer gesproken. De eerste keer was aan het eind van de jaren tachtig in de schaakzaal van de Koninklijke Bibliotheek, waar ik partijen en biografische gegevens van Nimzowitsch zocht. Bronstein kwam naar me toe, gaf me een hand en begon een praatje. Ik kreeg de indruk dat hij niet erg gecharmeerd was van Nimzowitsch. Het verbond die naam direct met Petrosjan, die niet bepaald de grootste vriend van Bronstein was. Twee jaar later ontmoette ik hem opnieuw tijdens het Aegon-toernooi in Den Haag, waar mensen en computers tegen elkaar speelden. Het gesprek was kort en beperkt tot een begroeting. Bronstein was aan het schaken en had voor mensen als Kunnen en Nimzowitsch even geen tijd.

Na de match met Botwinnik behaalde Bronstein nog mooie resultaten, maar het lukte hem niet in de kandidatentoernooien van 1953 en 1956 de eerste plaats te behalen en opnieuw de uitdager van Botwinnik te

worden. In de Sovjet Unie werd hij tegengewerkt door de autoriteiten. Zijn vader was in de jaren dertig veroordeeld als een vijand van de Sovjet Unie en dat gecombineerd met zijn joodse afkomst maakte zijn leven moeilijk. In 1974 was Bronstein de secondant van Korchnoi tijdens diens kandidatenmatch tegen Karpov. Toen Korchnoi in 1976 na het IBM-toernooi in Amsterdam niet terugkeerde naar de Sovjet Unie, kreeg Bronstein geen toestemming meer om aan buitenlandse toernooien deel te nemen. Het gevaar dat ook hij zou uitwijken werd te groot geacht. Pas na de perestroika van Mikhail Gorbatschov mocht hij weer andere landen bezoeken.

Bronstein heeft zich behalve als schaker verdienstelijk gemaakt als schrijver van schaakboeken. Het toernooiboek van het Kandidatentoernooi 1953 in Zürich is een klassieker. In 1995 verscheen zijn biografie *The Sorcerer's Apprentice*. Dat is een wonderlijk boek, opgezet volgens het 40-50-60-70-principe: 40 combinaties met uitleg, voorafgegaan door 40 aanbevelingen voor de beginnende schaker, 50 partijen met commentaar, voorafgegaan door een artikel van Smyslov, 60 partijen met diagrammen, voorafgegaan door een artikel van Boris Vainstein en 70 mooie partijen zonder commentaar, voorafgegaan door een artikel van Tom Fürstenberg, de mede-auteur van het boek.

Uit het deel 40 combinaties de volgende fragmenten:

WyyyyyyyyyX

xAlAaAaAix

xaAaAaAbAx

xAaAaAaGbx

xaAaAaAaAx

xAaAaAaHax

xaBaAaFaAx

xAhAcAaHmx

xaAaAaAaAx

ZwwwwwwwwY

WyyyyyyyyyX

xAcAaEaFgx

xiAaAaAaBx

xAaBaAaAax

xaBaAeAaAx

xAhAaBaBkx

xaLaAhAaAx

xAaAaAaAhx

xaAaAaImAx

ZwwwwwwwwY

Bronstein – Korchnoi, Leningrad 1962,
stelling na 38... Kg6

Bronstein merkt op dat wit routinematig kan winnen: 39. De8+, Df7 40. De4+, Kg5 41. Kh3, Df4 42. De7+, Kg6 43. De8+, Kg5 44. De4+, Kg5 45. Ta8, maar is dat mooi? Hij deed het daarom anders: 39. Tg6x+ en zwart gaf op wegens 39... Kg6x 40. Dh8+, Kg6 41. Dh5+, Kf6 42. g5+ of 39... gh6x, 40. Dg8+, Kf6 41. Df8+ in beide gevallen met damewinst.

Bronstein – Botwinnik, 22e matchpartij, Moskou 1951,
stelling na 36... Dg8.
Zwart gaf op na 37. Lg3!, Lg7 (37... Db3x 38. Le5x+, Kg8 39. Tg7, Kh8 40. Tg6 mat) 38. Dg8x+

De uitleg van Bronstein:
In de diagramstelling vallen de actieve witte toren op de 7^e rij, de andere toren op de open lijn en de goede positie van de witte dame op b3 op. Verder zien wij dat beide zwarte lopers niet echt meedoen; de loper op e8 staat achter zijn eigen pionnen en de andere staat weliswaar trots op e5, maar is in werkelijkheid niet in staat de diagonaal a1-h8 permanent te verdedigen.

Laten we de sterke positie van de loper op h4 even vergeten en de witte dame naar c2 spelen om de pion op e4 aan te vallen. Als zwart dan Lg6 speelt kunnen we zijn verdediging vanaf de andere kant slopen door Dc6x met de dreiging Lf6+. Nu we dit weten, zien we in een helder moment dat de dame helemaal niet hoeft te wijken, maar dat we direct kunnen aanvallen. Het had zelfs geen verschil gemaakt als de zwarte toren op c8 had gestaan: 37.Lg3, Lg7 38. Tg7x, Db3x 39. Le5, De3x+ 40. Kh1. Niet vergeten – met een loper op een open diagonaal en twee torens in de aanval kan het niet mis gaan!

Met deze winstpartij kwam Bronstein op voorsprong in de match. Botwinnik won echter partij 23 en de laatste partij werd remise.

□

In het jaar 1784 verscheen bij de Cambridge University Press *A Treatise on the Rectilinear Motion and Rotation of Bodies*. Het was een leerboek over de Newtonse mechanica en in het boek beschreef de auteur een apparaat waarmee de uniform versnelde beweging onder invloed van de zwaartekracht aangetoond kon worden. Nu waren de wetten van Newton in die tijd boven elke twijfel verheven -in de eerste plaats door de successen van de hemelmechanica- en het apparaat had dus vooral didactische waarde. Al eerder had de auteur deze zogenaamde valmachine ontworpen en hij had hem ook laten bouwen door een instrumentmaker in Londen.

Het principe is eenvoudig. Neem een zogenaamde “gewichtloze” katrol en zorg dat die gefixeerd is in de ruimte (zoals in het plaatje of door ophanging aan een plafond) en vrij draaibaar. Leg om het katrol een “wrijvingsloos” koord en bevestig aan de uiteinden twee massa's m_1 en m_2 . Als men het geheel aan zichzelf overlaat, krijgen de massa's een versnelling die wordt gegeven door de formule $a = g \cdot (m_1 - m_2) / (m_1 + m_2)$, waarin g de versnelling van de zwaartekracht is. Wanneer u een piano middels een katrol vanuit de zesde verdieping van een Amsterdams grachtenpandje wilt takelen en u beschikt over een aantal moedige verhuizers die samen net iets minder massa hebben dan het muziekinstrument, dan komt uw piano zachtjes op de grond, terwijl de verhuizers keurig, zij het wat zweterig, op de zesde verdieping belanden. Hier bieden zich mogelijkheden voor allerhande lollige alternatieven (vervang de verhuizers door het schoothondje van de burens, of -nog beter- door Marianne Thieme van de Dierenpartij, etc.).

Het zou maar zo kunnen zijn dat u op de middelbare school bij natuurkunde sommetjes heeft moeten maken waarbij deze valmachine een rol speelt. Dat moest dan met spanningen in koorden, wat verschrikkelijk onhandig is, zeker als je met verscheidene katrollen gaat spelen. Op de universiteit komt de valmachine op de proppen om superieure berekeningswijzen aan te tonen die van respectievelijk Lagrange en Hamilton afkomstig zijn. Maar wie was nu eigenlijk de uitvinder van deze dynamische valmachine? Welnu, deze didacticus was George Atwood (1745-1807), gedurende een tijd verbonden aan de universiteit van Cambridge, een man waarvan u verder natuurlijk niets wilt weten...

Wat moet dit verhaal trouwens in een schaakblad? Heeft de ene redacteur soms zitten slapen, terwijl de andere zich aan vuig hobbyisme overgaf? Wellicht een weinig, beste lezer, maar niet helemaal.

Want terwijl de valmachine in de natuurkundige wereld een (bescheiden) bekendheid geniet, geniet George Atwood een welverdiende plaats in zo menige collectie van schaakpartijen. In een tijd dat schakers hun (en andermans) prestaties nog niet wensten te noteren, deed Atwood dit wel en hij schaakte niet tegen de minsten. Ik laat Murray (*A History of Chess*, 1913) aan het woord. Op bladzijde 864 begint hij als volgt:

“In 1787 the Chess Club was joined by Rev. George Atwood, F.R.S (B. 1746, D. 1807), a distinguished mathematician,.....Atwood was not a strong player, but he made up for this by the industry with which he took down games played at the club from 1787 to 1800. He took part in Philidor's last blindfold performance, on 20 June, 1795, and it was with him that Philidor played his last game of chess nine days later.”

Vervolgens blijkt dat ook de andere partijen die Atwood had genoteerd, de basis zijn van een boekje dat in 1835 in Londen verschijnt en dat een aantal van de partijen uit de laatste jaren van Philidor bevat. Die partijen geven de historicus Murray aanleiding tot vinnig en redelijk opmerkelijk commentaar:

“Walker's *Selection of Games* does not create a very favourable impression of the standard of play in Philidor's time. It was an age of mediocre players, among whom Philidor stood easily first, but even he made mistakes repeatedly which would have been fatal against players of average skill who were not frightened into incapacity by the reputation of the master. At its best Philidor's play falls short of that accuracy of conception and richness of combination which characterized the play of De la Bourdonnais and MacDonnell. On the other hand there is plenty of evidence of real capacity for chess, and an untouched reserve of genius which would have resulted in a far higher level of practical skill if he had ever been called upon to show it.”

Murray veroorlooft zich hier wel wat, maar het was inderdaad niet allemaal briljant wat de Fransoos deed op latere leeftijd.

Hoe je het ook bekijkt, de man van de valmachine heeft in zijn vrije uurtjes een bijdrage geleverd aan de studie van de schaakgeschiedenis, domweg door iets te doen wat anderen nalieten: het noteren van schaakpartijen. Bovendien heeft hij Philidor zelf toch ook een aantal malen kunnen verschalken.

De volgende partij geeft misschien te denken over Philidors geestesgesteldheid toen hij de partij speelde, maar laat tevens zien dat Atwood kundig met de houtjes schuiven kon.

George Atwood – Philidor, Londen 1794

Siciliaans

1. e4 c5 2. f4 Pc6 3. Pf3 e6 4. c3 d5 5. e5 f5 6. d4 Ph6 7. h3 Db6 8. b3 Ld7
9. Le3 Pf7 10. Dd2 O-O-O 11. Df2 cxd4 12. Pxd4 Pxd4 13. Lxd4 Dc6 14. Pd2 b6
15. a4 Lc5 16. Lb5 Lxd4 17. Dxd4 Dc5 18. Pf3 Lxb5 19. Dxc5+ bxc5 20. axb5 Kb7
21. Ke2 Ta8 22. Ta6 The8 23. Td1 Pd8 24. Pe1 c4 25. bxc4 dxc4 26. Td7+ Kc8
27. Txg7 Tb8 28. Taxa7 Txb5 29. Tac7+ Kb8 30. Txc4 Tb7 31. Tb4 Txb4 32. cxb4 Pc6
33. Pd3 Te7 34. Txe7 Pxe7 35. Pc5 Pg6 36. Pxe6 Kc8 37. Ke3 Kd7 38. Pd4 Pe7
39. g4 Ke8 40. g5 1-0

OLIEBOLLEN- SCHAAK:

vrijdag

29 december !!!

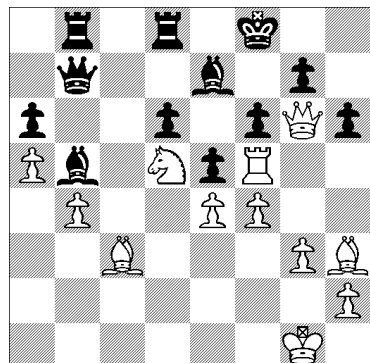
Wit speelt en wint

D

Deze keer (toevallig) alleen maar wit aan zet!

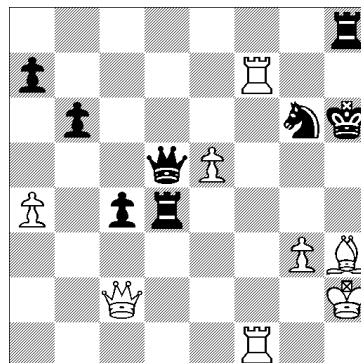
Oplossingen → blz. 29

[www.nrc.nl]

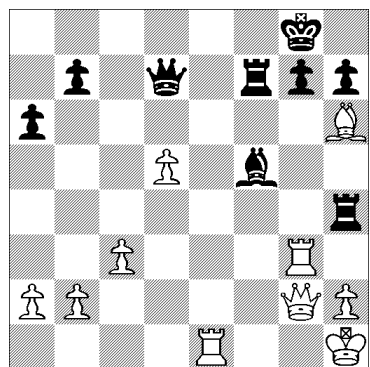
stelling 1

wit
speelt en wint

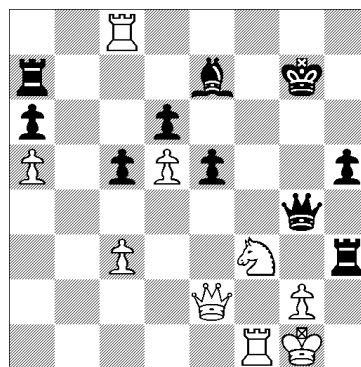
stelling 2

wit
speelt en wint

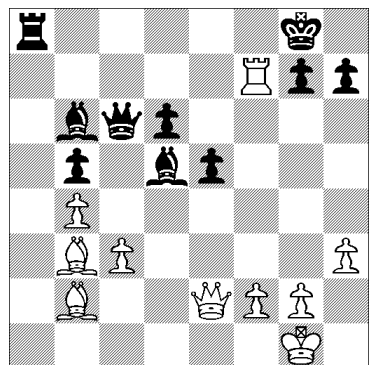
stelling 3

wit
speelt en wint

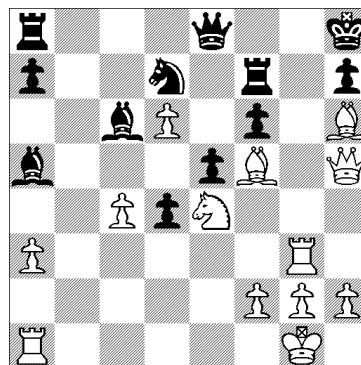
stelling 4

wit
speelt en wint

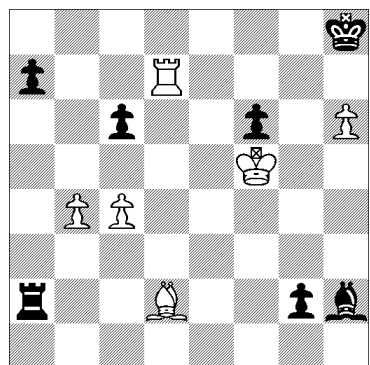
stelling 5

wit
speelt en wint

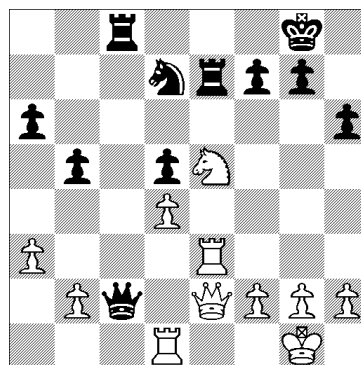
stelling 6

wit
speelt en wint

stelling 7

wit
speelt en wint

stelling 8

wit
speelt en wint

Een paar jaar geleden raakte ik met John Tan toevallig in gesprek over Tigran Petrosjan. Tot mijn niet geringe verbazing wist hij zeer goed wie deze oud-wereldkampioen (1963-1969) was en bleek hij zelfs op de hoogte van het kleine boekje “Petrosjan bleibt Weltmeister!”, dat Petrosjan’s eerste match tegen Spasski (in 1966) behandelt. Verbazing omdat de man tijdens zijn leven (1927-1984) al niet tot de meest populaire en tot de verbeelding sprekende schakers behoorde en daarna zelfs ronduit slachtoffer van het Grote Vergeten is geworden. Zoals zoveel slachtoffers was hij volstrekt weerloos (want dood) en onschuldig. Zijn subtiele hyperpositionele “filigraanarbeid” op het schaakbord kon het gewoon niet bolwerken tegen het computer-gestuurde Krachtpatsers-schaak van de generatie Kasparov c.s. Of, om in muziektermen te blijven, hij was de vergeten meesterpianist die van het podium werd geblazen door een scheurtoeterorkest van André Hazes... Hoe volstrekt logisch, hoe hard, hoe onrechtvaardig ook...

Enkele keren is de afgelopen 20 jaar tevergeefs geprobeerd Petrosjans schaakerfenis nieuw leven in te blazen. De Rus Sjechtman bracht in twee zeer kloeke delen de complete verzamelde partijen uit. Veel meer dan 1000 in totaal. Veel bloedeloze en ultra-korte remises, vooral in deel 2, dat de tweede helft van Petrosjans carrière behandelt. (Te) summier wat betreft commentaar ook. Boeken enkel voor de ware Petrosian Freak (ja, die bestaan echt!), maar ik vind ze nauwelijks recht doen aan de Grote Geweldenaar Petrosjan die ik mij uit mijn jeugd wens te herinneren. Daarover later meer. Veel interessanter is het Kasparov-boek (deel 3 uit zijn Predecessors-reeks) uitgebracht in 2004. Een redelijk aantal “Grote Partijen”, met diepgaand en persoonlijk commentaar.

Wat echter tot op heden ontbrak was een eigentijds, vlot geschreven, met begrijpelijk commentaar gelardeerde partijverzameling annex overzichtsboek voor de gemiddelde schaker. Ik was gegeven dit manco dan ook uiterst aangenaam verrast door het zeer recent verschenen “*Petrosian versus the Elite*” van Ray Keene en Julian Simpole [Batsford]. Over de producten van uitgeverij Batsford en vooral auteur Keene (“OBE”, jawel, meneer!) is de laatste 10 jaar veel bagger uitgestort (meestal volkomen terecht), maar de noodzaak de concurrentie met de kwaliteits-uitgeverijen Everyman en John Nunn’s Gambit vol te houden heeft nu kennelijk een heilzame werking gehad op de heren.

Het boek geeft 71 prachtige en kundig geannoteerde partijen, gelukkig weinig overbodig gezwam en een paar interessante nieuwe feiten (wist u bijv. dat Petrosjan in 1956 overwogen heeft met schaken te stoppen na het beruchte blunderdebacle in het Kandidatentoernooi?). Zeer geslaagd is ook de partij-selectie: Keene is er wonderwel in geslaagd elke overlap met het oudere, voortreffelijke boekje van Peter Clarke “*Petrosian: Master of Defence*” (in 1992 heruitgegeven, maar niet meer verkrijgbaar) te vermijden. Tezamen genomen vormen deze boeken van Clarke en Keene nu dus zo ongeveer het ideale Petrosjan-portret en bevatten ze wat mij betreft de “Klassieke Canon” uit zijn erfenis.

Terug naar de Petrosjan van mijn jeugd – we schrijven de late jaren zestig. Toen ik leerde schaken (ergens in ’65 of ’66) was Petrosjan wereldkampioen. Je wist niet wat dat betekende maar dat dat iets heel bijzonders was en dat de drager van die titel een ongelooflijk genie was werd er al heel snel door mijn vader ingestampt. Ik leerde zijn spel kennen uit het allereerste Informator-deel (met een vaalgroene, inmiddels nagenoeg geheel versleten kافت), dat mijn vader vol trots bij boekhandel Ten Have in de Kalverstraat in Amsterdam had besteld en ontvangen (ik als 9-jarige: “Papa, is dat meneer Tan Haver”? doeleind op de oudere bekende meneer de Bruyn van de schaakafdeling; pa met een kop als een boei natuurlijk...).

Inderdaad: wat ik naspeelde waren de twee beroemdste Petrosjan-partijen uit de eerste WK-match met Spasski in 1966 met die fabelachtige, werkelijk betoverende kwaliteitsoffers. Daar en toen is mijn verslaving begonnen; ik weet dat zeker. Petrosjans spel was voor mij (in mijn jeugdige overmoed) een open boek, zo helder als kristal (hoezo duister en strategisch manoeuvreren?) en het ultieme voorbeeld hoe (toen nog) kleine Janneman ook zou gaan schaken. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat zijn spel en zijn partijen, veel meer dan die van Fischer of, later, Karpov, mij als schaker gevormd hebben. Mijn eerste “repertoire” (avant la lettre) ontleende ik aan zijn partijen. Het bestuderen van de magische gevechten in het Damegambiet Botwinnik-Petrosian (uit 1963) en Petrosian-Spasski (in 1966 en 1969) maakte mij voorgoed onkwetsbaar. De Paulsen-Taimanov-Siciliaan ►

leerde ik van hem (wie de machtige partij Parma-Petrosjan uit 1971 kent weet wat ik bedoel....) Ook Jan Timman gaf in zijn herdenkingsartikel uit 1984 in New in Chess aan dat dat eerste gevecht hem altijd mateloos had gefascineerd.

In heel veel Petrosian-partijen blijken er in zijn spel onconventionele rekenregels voor materiaalverhoudingen te gelden..... Twee lopers zijn sterker dan twee torens, twee paarden veel sterker dan twee lopers, een toren en een stuk praktisch altijd sterker dan een dame en een stuk en een pion altijd sterker dan een toren. Pluskwaliteiten behoort men uiteraard terug te offeren..... Berucht waren ook zijn “paardentandems” (paarden op e5 en f4, d3 en c5 of c4 en c5 of – toe maar, nog één - e3 en e4) die de stelling van de tegenstander als het ware compleet verlamden.

Zijn creatieve hoogtepunten bereikte Petrosjan m.i. in 1963, toen hij in een moeilijke match Botwinnik versloeg en daarna in de eerste match tegen Boris Spasski in 1966. Maar ook daarna speelde hij nog adembenemende partijen, o.a. tegen Kortchnoi en Fischer in 1971. Nog altijd kan ik lyrisch worden over de wijze waarop hij met wit in de kandidatenmatch uit 1971 na acht remises in de negende partij Kortschnoi te grazen nam: Na een uiterst vaag en traag 2-rijen systeem (nog minimalistischer dan een 3-rijensysteem) blijken alle witte stukken na enige werkelijk *afzichtelijke witte* zetten grandioos samen te werken. De partij werd gespeeld in juli 1971 en ik herinner me nog hoe mijn vader en ik op jaarlijkse vakantie in het gehuchtje *Rolde* (bij Assen) op het nagezonden dagblad *het Parool* zaten te wachten om de partij na te kunnen spelen. Dat in het aanpalende *Grolloo* minstens zulke boeiende zaken plaatsgrepen (*Cuby en zijn Blizzards*) was me toen trouwens nog geheel onbekend....

Of de beroemde 2^e matchpartij tegen Fischer in september 1971, waarin hij Fischer, uiteraard met een kwaliteitsoffer, magistraal van het bord timmerde en hem de eerste nederlaag na 13 achtereenvolgende overwinningen in de kandidatenmatches toebrengt. Hij schijnt in Buenos Aires, waar de match gespeeld werd, te zijn beloond met een minutenlange staande ovatie. Petrosjan de Geweldenaar die Fischer had moeten (en kunnen) kloppen..... Hoe anders had de schaakgeschiedenis er dan uitgezien.....

Dat deze Gigant een kleine en al te bescheiden man was bleek uit een uitzending van de Mies Bouwman's TV-show “Een van de Acht”. In januari 1971 wist zij Petrosjan en de vage Hongaar Lengyel te strikken voor een snelschaakdemonstratie voor een miljoenenpubliek. Beiden namen toen deel aan het Hoogoventoernooi in Wijk aan Zee. Ademloos toekijkend werd het grote publiek werkelijk betoverd door het razende, flitsende en voor een leek onnavolgbare vingerwerk van beide heren. Natuurlijk won Petrosjan. Niemand snapte er iets van, maar het was een onovertroffen kijkspektakel, waaruit wijze televisieheren toen de les hadden kunnen trekken dat schaken, anders dan bijv. hockey (een spel voor 22 kromlopende mennekes en een minkukelig balletje of “pukje” als er ijs in het spel is) zich uitstekend voor televisie leent. Je moet er alleen de goeie mensen bijzetten (dus niet de puike loopjongen Muhring, om maar eens een Verkeerde Grote Geest te noemen, in 1972).....

“Zit je lekker, Tigran”? en “Licht uit, Klok aan!”. Tigran, een klein kereltje met grote, wat droevig staande ogen, opzichtige flaporen en dito gehoorapparaat lachte heel vriendelijk en natuurlijk geen woord Hollands begrijpend Mies netjes toe....

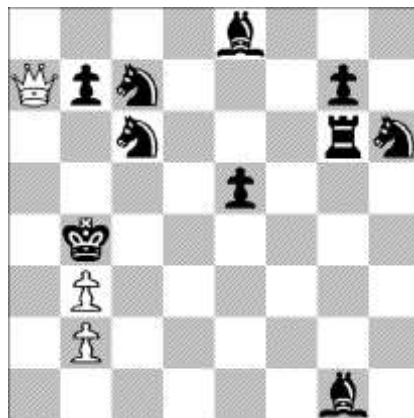
Puzzel

D

Opgave:

Zet de zwarte koning MAT door uitsluitend met de dame te zetten. Matzetten mag (moet), maar alleen schaak geven (bijv. Dxb7+) mag niet! De witte pionnen blijven op b2 en b3 staan. De zwarte stukken bewegen niet tenzij ze de witte dame zouden kunnen slaan. Zoek de kortste oplossing.

Oplossing: → **blz. 29**

[www.chesscafe.com]

Kerstpuzzel

Henk Breugem

D

Traditiegetrouw voor de komende feestdagen weer een Kerstpuzzel. Onder de goede inzenders worden 2 prijzen verloot: een 1e prijs van € 15,- en een 2e prijs van € 10,-. Uw oplossing moet 31 januari a.s. binnen zijn bij: H. Breugem, Dublinstraat 13, 2713 HN Zoetermeer (of inleveren op een clubavond, of mailen aan de redactie).

	Ken Uw eigen land (plaatsnamen invullen)	oplossing ▼
1	Ze hoeft maar even in de zon te liggen en	
2	Ik heb genoeg suiker in mijn thee, ik behoef het niet	
3	Een koekoek vroeg zich af: waar zal ik mijn	
4	In Artis ga ik niet naar de apen kijken, ik denk dat ik naar de	
5	Het water in het zwembad is ververst, het is veel frisser dan het	
6	Ze hadden Els niet uitgenodigd, maar denk je dat dat	
7	Ik kook niet graag op electrisch, geef mij maar een	
8	Zijn al die draden precies even lang? Ik weet het niet, ik heb er pas	
9	Er zijn veel wegen die naar Rome	
10	Ik laat mijn horloge repareren, dat is goedkoper dan dat ik een	
11	Ik probeer die kromme haak terug te buigen, maar nu breekt hij; wat jammer, ik had hem	
12	Ik schaak slecht, maar ik weet dat ik nog	
13	Het is gezellig als ik met nonnen schaak, maar het is spannender als ik met	
14	Toen in de herberg een hevige vechtpartij had plaatsgevonden vond de waardin bij thuiskomst een	
15	Er is een varken te water geraakt, ik denk dat de eigenaar nu naar zijn	
16	De burgemeester zou een boom planten, maar het gat liet hij door zijn	
17	Mijn broer luistert graag naar gezang van krekels, maar ik hoor liever	
18	Ik vind de sluis van Antwerpen mooier dan de	
19	Zo'n klein beetje hout voor zoveel geld? Ik wed dat ik daarvoor een heel	
20	Als ik bij hem niet slaag kan ik altijd nog bij	

Opmerking van de redactie: Als U helemaal niet snapt wat u hiermee moet beginnen, probeer dan eerst eens opgave 9 (die is niet zo moeilijk), en daarna opgave 12 (die vindt U vast heel leuk, en toepasselijk....).

Als het dubbeltje nog steeds niet valt, hierbij twee (klassieke) voorbeelden:

Opgave: "De parachutist zei: Ik moet oppassen dat ik niet in de ....."

Oplossing: Bloemendaal (of: Rozendaal).

Opgave: "Dit zijn prima overhemden aan de Maas en aan de Waal, maar ze ..... en ze ....."

Oplossing: Krimpen aan de IJssel, Krimpen aan de Lek.

En deze heeft de redactie helemaal zelf verzonnen:

Opgave: "Ik zie de spar niet zo duidelijk, maar ik zie de ....."

Oplossing: Den Helder.

Veel puzzelplezier!

In Utrecht bevindt zich in de wijk Zuilen de zogenoemde 'Schaakwijk.' Onlangs toen ik voor een cursus toch in Utrecht was besloot ik daar eens een kijkje te gaan nemen.

De schaakwijk bleek een vrijwel geheel nieuwe wijk te zijn. De bouw van de huidige schaakwijk is begonnen in december 1998 en gereed gekomen in juni 2000. Het gehele plan bestond uit de nieuwbouw van 248 eengezinswoningen, waarvan 122 koopwoningen en 126 huurwoningen.

Schaakwijk was bovendien een Europees voorbeeldproject voor de toepassing van energiebesparende maatregelen (het Thermie-project). Er is dan ook veel aandacht besteed aan verhoogde isolatie van dak, vloeren, gevels en glas, aan waterbesparing, verwarming en kierafdichting. Bij een deel van de woningen (vooral te zien aan het Grootmeesterplein) zijn zonnepanelen op het dak aangebracht.

Het in de wijk gelegen winkelcentrum Rokade, met 23 winkelunits, 24 appartementen en 20 'stadswonin-gen' kwam gereed in 2001. De appartementen en woningen beschikken niet over een tuin, maar hebben een groot dakterras op de eerste verdieping boven de winkels. Het winkelcentrum Rokade herbergt winkels als een Albert Heijn, een Blokker, een Zeeman, een Mitra en nog een aantal andere winkels.

Ten noorden van het winkelcentrum, in de Dr. Max Euwestraat, wordt in juni 2005 het laatste complex opge-leverd. De Dame, zoals het gebouw tegenwoordig heet, zal 60 senioren-woningen voor mensen met een medische indicatie gaan herbergen.

De geheel vernieuwde schaakwijk kwam in de plaats van de oude schaakwijk, een wijk uit 1950/1952 met zo'n 120 driehoog duplex-woningen. In die tijd waren er de straatnamen Koningstraat, Damestraat, Loperstraat, Paardstraat, Torenstraat en Pionstraat (in die volgorde) ingeklemd tussen de Dr. Max Euwestraat en de Stauntonstraat. Slechts drie van de oude straten, namelijk de Dr. Max Euwestraat de Stauntonstraat en de Pionstraat zijn bij de nieuwbouw blijven bestaan. Straten als de Koningstraat, Damestraat, Loperstraat en Torenstraat zijn op dat moment verdwenen. Maar er ontstonden geheel nieuwe straten en straatnamen zoals de Rokadestraat, de Schaakstraat, de Paardensprongstraat, de Simultaanstraat en het Grootmeesterplein.

Met als subtitel: de dogma's in top

De laatste tijd heb ik wat senioren begeleid. Enige tijd geleden vier man bij mij thuis. En de laatste tijd één persoon uit groep één. Mijn ideeën over hoe je moet schaken worden hierdoor allen maar versterkt. Onderstaand een item over de opening.

Een ieder is op zoek hoe hij zijn speelsterkte kan verbeteren. Een korte speurtocht op internet leidt tot vele sites, die over dit onderwerp gaan. Blijkbaar zijn er vele zielen die wanhopig bezig zijn hun rating te verhogen. Google eens met "improve your chess"

Ik heb al vele malen verhaald over techniek en tactiek. Het is toch belangrijk te weten hoe een schaakpartij in elkaar steekt en hoe je de kansen kan creëren.

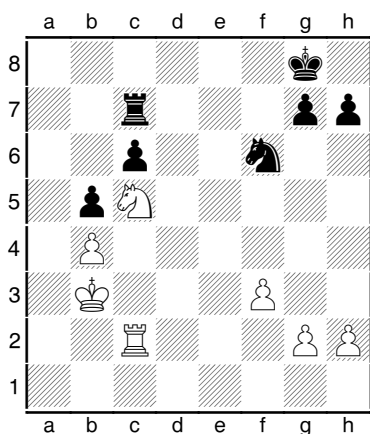
We beginnen met de techniek. Techniek bestaat uit de kennis en kunde bepaalde stellingen te kunnen 'afmaken'. Je hebt iets geleerd en kan dat in de praktijk toepassen.

Voorbeeld: het eindspel van toren en koning tegen koning. De aanvallende partij wint en het is een kwestie van techniek dit uit te voeren.

Ander voorbeeld is de paardvork op twee torens. Je hebt geleerd dat je hierdoor een kwaliteit kan gaan winnen. Nu gebeurt het nogal eens dat je een paardvork mist. Er staan teveel stukken op het bord, je let op andere dreigingen, kortom het is een gecompliceerde stelling.

Er is maar een manier de techniek te verbeteren. Het geleerde moet in de praktijk gebracht worden. Dat doe je door veel te schaken. Dat is dus minder een kwestie van lessen volgen en meer een kwestie van veel oefenen met stellingen, opgaven, enz.

Een zekere techniek is absoluut noodzakelijk om vooruit te komen. Als belangrijkste geldt dat je geen hout weggeeft. Ga maar eens bij jezelf na hoe vaak dat binnen twee zetten gebeurt. Als dat aan de hand is: ....veel oefenen helpt.

Dan komt de tactiek. Ik definieer tactiek als gebruik maken van bepaalde stellingelementen om te bepalen hoe je het spelletje speelt. Een voorbeeld van tactische elementen zijn: zwakke pion, achtergebleven pion, sterk veld, open lijn, slechte loper, pionnenketen, 7^e rij, vrijpion, verre vrijpion, paard aan de rand, tempo, überdeckung, profylaxe, groepjesregel, enz

Je ziet dat er vele soorten elementen zijn en elk element vraagt zijn specifieke speelwijze. In theorieboeken kan je er alles over lezen. Ik zal een simpel voorbeeld geven.

Zwart heeft een achtergebleven pion (zwakke pion). Wit heeft een pionnenmeerderheid op de koningsvleugel. Het veld voor de zwakke pion is een sterk veld van wit.

De regels zijn hier:

- ** bezet of bestrijkt het sterke veld zodat de achtergebleven pion niet kan worden opgespeeld
- ** val de achtergebleven pion aan.

Zwart is gebonden aan de verdediging van de achtergebleven pion. Wit kan oprukken met zijn pionnenmeerderheid op de koningsvleugel. .

Zwart kan proberen gebruik te maken van de open lijn en de zevende rij. In bovenstaande beschrijvingswijze komt geen variant voor, Toch zijn er zetten af te leiden uit de beschrijving.

Het zou als volgt kunnen gaan: 1.Pe6 Tc8 2. Pd4 Td8 3.Pxc6 of zoiets als 1.Pe6 Td7 2.Txc6 Td2 3.Pf4 Pd7 4.Tc7 g5 5.Pe6.

Natuurlijk moet je rekenen, maar de elementen geven je houvast hoe je moet spelen in bepaalde stellingen.

Als de techniek voldoende is om geen hout weg te geven moet gewerkt worden aan de herkenning van tactische elementen.

Op een dinsdagavond heb ik een partij met iemand doorgenomen. Hij speelde op een gegeven moment h4(zwart veld) terwijl hij nog een zwartveldige loper heeft. Direct zie ik dat hij zijn loper slecht maakt. Hij verloor de partij met zijn loper op e1 die zijn pionnen op g3 en h4 aan het verdedigen was. Dat soort dingen weten en herkennen verbetert je spel. Dat soort dingen kunnen toepassen (techniek) verbetert je spel. Je zal een aantal keren je neus moeten stuiten voordat je dit soort dingen kan toepassen.

Beter spelen dan de tegenstander betekent vaak beter de tactische elementen kunnen toepassen dan de tegenstander. Hierboven had de één het gegeven van goede en slechte loper wel in beeld en de ander niet. Dat maakt het verschil tussen remise en verliezen.

Tijdens het spelen moet je de tactische elementen goed toepassen. Er komen dan vanzelf stellingen op het bord die met techniek beslist kunnen worden.

Tijdens het geven van lessen bleek één ding manifest aanwezig. Men volgde niet goed de regels hoe een opening te spelen. Na de opening begon men dan met een achterstand aan het middenspel. Dan is het lastig de goede elementen te vinden. Hij, die het voordeel heeft, zal gemakkelijker de juiste elementen kunnen gebruiken dan hij die een nadeel heeft. Als je goed staat ben je vaak in staat het spel en de stelling te versterken.

De opening is dus heel belangrijk om het verdere spel goed te kunnen opzetten. Je hoeft echt geen openingsdeskundige te zijn om de opening goed te spelen. Euwe heeft voor de opening een aantal basisregels geformuleerd. Ik vind deze regels eigenlijk dogmatische wetten. Zondig er niet tegen!! Als je al niet zo goed speelt, waarom zal je het dan nog slechter doen door van een goede openingsopzet af te zien? Als je de regels van Euwe tot wet maakt en tijdens een partij hier nooit vanaf wijkt zal jouw spel verbeteren. Hier wat van deze regels:

1. bezet met een pion een centrumveld
2. speel niet te veel pionnen in de opening. Twee is aanbevolen, soms drie.
3. ontwikkel de paarden
4. ontwikkel de lopers. De lopers worden zo laat mogelijk ontwikkeld.
5. breng de koning via een rochade in veiligheid
6. richt de torens op het centrum
7. ontwikkel de dame
8. speel nooit tweemaal een stuk in de opening

De achtergrond is duidelijk. Het gaat in de opening om zo snel mogelijk de stukken te ontwikkelen. Des te meer stukken in de strijd des te meer kans om van een tactisch element gebruik te kunnen maken. Een pionzet ontwikkelt geen stuk. Dus niet te veel pionzetten.

Natuurlijk is het centrum nog steeds belangrijk. Dus bezet het maar.

De lopers worden na de paarden ontwikkeld. De beste plaats van de lopers is namelijk afhankelijk van de pionnenstructuur die uiteindelijk op het bord komt. Dat weet je vaak pas wat later.

De koning in veiligheid brengen spreekt voor zich. De torens op het grote centrum richten (c,d,e of f lijn, afhankelijk waar de (half)open lijnen ontstaan en natuurlijk ter versterking van het centrum. De dame is

een belangrijk stuk en kan gemakkelijk aangevallen worden. Het is namelijk nooit te verdedigen. Dus speel de dame niet te vroeg en laat de dame tijdens de openingsfase vooral op afstand werken. Het tweemaal spelen van een stuk is feitelijk tempoverlies. Een tegenstander die dit niet doet heeft daarna in de openingsfase dus een stuk meer in de strijd.

Tijdens mijn lessen bleek dat een onvoldoende openingsopzet vaak de reden was voor een verder slechte partij. Men kreeg niet de kans goed van tactische elementen gebruik te maken.

De valkuilen zijn legio. In de opening ziet men een kans die er eigenlijk niet is.

Hoe vaak ik een onterechte dame-uitval heb gezien, terwijl gewoon beter een stuk ontwikkeld kon worden. Vaak kon de dame teruggeworpen worden door hem aan te vallen, terwijl de tegenstander daarbij gewoon een stuk kon ontwikkelen. Voordat je begint sta je dan feitelijk al op achterstand.

Hoe vaak ik niet de torens nog op de uitgangspositie heb zien staan, terwijl het middenspel al in volle gang was. Terwijl de torens betrekken het spel zeer zouden versterken. De regel is dat een goede ontwikkelzet vaak de mogelijkheden in een stelling juist versterkt ipv verzwakt. Dus waarom ten strijde trekken terwijl er nog goede ontwikkelzetten zijn.

En dan het ezelsoor. De zetten h3, h6, a3, a6. Deze worden vaak gespeeld om loperpenningen te voorkomen. Maar in meer de 50% van de gevallen zijn ze (nog) niet nodig. Ze verzwakken dan vaak alleen maar de stelling. Dus kan je op dat moment vaak nog een stuk ontwikkelen of de stelling verder verbeteren door van een tactisch element gebruik te maken.

Les: Als je gewoon de openingsregels van Euwe zou toepassen, dan zou het bovenstaande U niet meer overkomen.

Schaken is moeilijker dan dammen

(Henk Alberts)

E

Bovenstaande titel is de titel van een speech die te vinden is op de internet-site van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (www.minbuza.nl). De speech werd geschreven door Agnes van Ardenne-van der Hoeven, Minister voor Ontwikkelingssamenwerking, voor het Voorjaarscongres op 26 mei 2005 van de Koninklijke Vereniging van Waterleidingbelangen in Nederland. Uiteindelijk bleek de Minister verhinderd en werd de tekst uitgesproken door Ton Boon van Ochssée, Ambassadeur Duurzame Ontwikkeling. Als een Minister een dergelijke tekst schrijft dan moet het toch wel waar zijn: Schaken is moeilijker dan dammen! Onderstaande is overigens niet de gehele tekst (lees die maar op de site na, zou ik zeggen). Onderstaand zijn af en toe - middels "[...]" aangegeven - stukken uit de speech weggelaten.

*****

Dames en heren,

De spelregels zijn veranderd. In de afgelopen decennia heeft het fenomeen van de globalisering nieuwe wetten van tijd en afstand gecreëerd. De Amerikaanse columnist Thomas Friedman spreekt in zijn meest recente boek zelfs van een platte wereld: een wereld waarin wereldburgers, onderling verbonden door het Internet en de mobiele telefoon, allemaal elkaars burens zijn. Maar ook elkaars concurrenten.

[...]

Globalisering kan van geval tot geval, zowel negatieve als positieve effecten hebben op ons leefmilieu. De economische expansie die door globalisering wordt aangedreven, leidt ontegenzeggelijk tot een hogere uitstoot van broeikasgassen, een negatief effect. Maar anderzijds blijven helaas veel positieve effecten in publieke discussies onderbelicht.

[...]

Globalisering is allerm minst een obstakel op het pad van de duurzame ontwikkeling. Door zich aan te passen aan de nieuwe realiteit, kunnen ontwikkelingslanden juist de vruchten plukken van economische groei. Niet zelden is dit "groene" groei, zoals ik zojuist heb aangegeven. Ook ontwikkelingssamenwerking moet zich aanpassen aan de nieuwe realiteit, aan de platte wereld. Dit is niet gemakkelijk: de spelregels zijn veel ingewikkelder geworden. In plaats van dammen, moeten overheden nu schaken: het damspel bestaat uit identieke stenen, die alleen maar schuin naar links of schuin naar rechts kunnen. Bij schaken staan er veel verschillende stukken op het bord - torens, paarden, lopers enzovoorts - die allemaal verschillende zetten kunnen doen. Bovendien kunnen zij op strategisch vlak samenwerken om effectieve stellingen in te nemen en zo duurzame ontwikkeling te bevorderen. Vroeger kon een overheid gewoon zaken doen met een andere overheid. Dit soort onderonsjes is in een platte wereld niet meer effectief: bedrijven, NGO's, internationale organisaties - allemaal spelen ze het internationale spel nu op hun eigen manier mee. Een overheid die daar niet actief op in speelt, die niet de handen ineenslaat met partijen in de samenleving, staat al gauw schaakmat.

[...]

Ik sluit af. De nieuwe wereld van de globalisering biedt nieuwe kansen voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Voor milieu en voor water. In de watersector hebben we de kracht van de markt, de kracht van het bedrijfsleven, hard nodig om de internationale doelstellingen te halen. Dit vereist een andere overheid.

In de klassieke film Casablanca staat het schaakspel symbool voor afzijdigheid en afzondering: in een vol café zit Humphrey Bogart alleen aan een tafel en schaakt tegen zichzelf. Ik heb in deze toespraak het schaakspel juist gebruikt om een wereld van interactie en samenspel te verbeelden. Een nieuw speelveld waarop de overheid voortaan resultaten moet zien te behalen. De nieuwe werkelijkheid van globalisering. Met verschillende stukken op het bord, die allemaal verschillende zetten kunnen doen, vanuit hun eigen rol, maar wel in onderlinge samenhang. In de platte wereld van Thomas Friedman staan alle stukken door middel van de nieuwe technologie voortdurend met elkaar in contact. We zijn elkaars burens en concurrenten. Elkaars naaste, zou ik daar zelf nog aan toe willen voegen. Maar eigenlijk waren we dat natuurlijk altijd al - ook toen de wereld nog rond was, in plaats van plat.

Dank u.

Stelling 1 Avirovic - Tagirov, 1948 1. Tg5! fxc5 2. Le6 Le8 3. Dh7 Lf7 4. Dh8+ Lg8 5. Lxc8 #	Stelling 2 Neshmetdinov - Kasparjan, 1955 1. Dxc6! Kxc6 2. T1f6+ Kg5 3. Tf5+ Kh6 4. T7f6+ Kh7 5. Th5+ Kg7 6. Tg5+ Kh7 7. Lf5
Stelling 3 Spassov - Kozma, 1965 1. Txc7+ Txc7 2. Te8+ Kf7 3. Dxc7+ Kxe8 4. Df8 #	Stelling 4 Karpov (sim.) - Sholdsch, 1973 1. Pxe5! Dxe2 2. Tf7+ Kh6 3. Th8+ Kg5 4. Tg8+ Kh4 5. Pg6+ Kg5 6. Pxe7+ Kh4 7. Pf5 #
Stelling 5 Pidorch - Chernoussov, 1981 1. Tc7! Lxc7 (1. ... Dxc7, 2. Lxd5+) 2. De4! Kh8 3. Lxd5 De8 4. Lxa8 1-0	Stelling 6 Smagin - Dobosz, 1988 1. Lg6! hxc6 2. Lg7++ Kxc7 3. Dxc6+ Kh8 4. Th3+ Th7 5. Txe7 #
Stelling 7 Perenyi - Brandics, 1985 1. Lg5! fxc5 2. Kg6 g1d 3. Td8 #	Stelling 8 Steiner - Purdy, 1937 1. Pc6! Dxe2 2. Pxe7+ Th7 3. Txe2 1-0
Puzzel (blz. 20) Kortste oplossing: 1. Da1 2. Df1 3. Dh3 4. Dc8 5. Dxc7 6. Dc8 7. Dxe8 8. Dxc6 9. Dxc1 10. Db6#	

Agenda t/m maart 2007	H

december 2006

di	26 dec	→ geen clubavond ←		
vr !	29 dec	oliebollenschaak	← ← ← Attentie! VRIJDAG !!!	

januari 2007

di	2 jan	periode 2 - ronde 6		
ma	8 jan			WSC 4 - Promotie 6 Schaakhuis 3 - Promotie 8
di	9 jan	periode 2 - ronde 7		DD 3 - Promotie 2
ma	15 jan			WSC 6 - Promotie 7
di	16 jan	periode 2 - ronde 8	Promotie 3 - H. Ooievaar 1 Promotie 5 - Rijswijk 3	
di	23 jan	periode 2 - ronde 9	Promotie 4 - RHC-Arena 1	
di	30 jan	snelschaken voorrunde 2		

februari 2007

za	3 feb		Promotie 1 - DD 1	
di	6 febr	periode 3 - ronde 1	Promotie 2 - DSC 3 Promotie 6 - Lierse SV 1	
di	13 febr	periode 3 - ronde 2	Promotie 7 - Lierse SV 3 Promotie 8 - Pomar 2	
do	15 febr			DD 4 - Promotie 3
di	20 febr	periode 3 - ronde 3		Botwinnik 2 - Promotie 5
do	22 febr			HTV 3 - Promotie 4
di	27 febr	algemene ledenvergadering		

maart 2007

do	1 maart			H. Ooievaar 2 - Promotie 6
za	3 maart			DSC 1 - Promotie 1
di	6 maart	periode 3 - ronde 4	Promotie 7 - HSV 3	
do	8 maart			HTV 6 - Promotie 8
di	13 maart	periode 3 - ronde 5		
di	20 maart	periode 3 - ronde 6	Promotie 4 - Rijswijk 2	
do	22 maart			HTV 2 - Promotie 2
za	24 maart		Promotie 1 - Bergen op Zoom 1	
di	27 maart	periode 3 - ronde 7	Promotie 3 - Rijswijk 3 Promotie 5 - DSC 4	